Tallinna Uudised

IV aastakäik. ✻ Ilmub 3 korda nädalas: igal teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.

Toimetus ja kontor:
Tallinnas, Suurel turul, rackoja ees nr. 16. Telefon 724. Postikast 88.
Kirjade adress: Posena, „Tallinna Uudised"
Telegrammide adress: Posena, Uudised.
Trükikoda: Brokusmäel nr. 1. Telefon 400.

Kinnata kaasanded:
Jutulisa, ilmub iga numbriga.
„Külaline", pildilcht, ilmub igal laupäeval.
Adresskalender, seinakalender ja raudtee- ning laewasõidu plaanid.

Peatoimetaja cand. jur. K. Päts'l kõnetund kell 12—1 lõunal.

Iseäralised kaasanded:
Wann. adw. M. Punga toimetusel ilmuw õigusteadlik kuukiri „Seadus ja Kohus" ja Eesti Arstidesetts kuukiri „Terwis." Kummagi eest tuleb aastas 50 kop. juurde maksta.

1-rbl. juurdemaksu eest saawad lugejad:
Eestimaa Toiurahwa Seadus. K. Päts'i tõ hes.
Prof. K. v. Wering: „Wõitlus õigusle eest."
I. Eõtõas: „Rethwalitlus ja autonoomia." ja
Prof. K. Roth: Bal ani ristlufu rah oste ajalugu.

„Tallinna Uudiseid" wõib iga päewast tellida, pooliku kuu numbrite hinnaks arwatakse 2 kop, peale selle 10 kop. postiraha. Adressi muutmine 10 kop., kusjuures wana adress ehk selle nummer üles tulewad anda.

Lähemaid kirjatõõdid (alla 1 kirjutuspoogna), mis tarwitamata jäämad, toimetus alal ei hoia. Suuremate tõõde tagasisaatmiseks tuleb mark juurde lisada. Saadetamatel kirjatõõdel peab saatja täielik nimi ja adress all olema.

„Tallinna Uudiste' tellimisehind:

Postiga:	Postita:		Postiga	Postita:
12 k. p.	3.50 kop.	3—k.	6 k. p.	1.80 k. 1,65 k
11 „ „	3.50 „	2.80 „	5 „ „	1.60 „ 1.35 „
10 „ „	3.— „	2.65 „	4 „ „	1.30 „ 1.10 „
9 „ „	2.70 „	2.45 „	3 „ „	1.— „ —.85 „
8 „ „	2.40 „	2.25 „	2 „ „	—.80 „ —.65 „
7 „ „	2.10 „	1.85 „	1 „ „	—.40 „ —.30 „

Wäljamaale aastas 6 rbl., poolest aastas 3.15 kop

Üksik nummer maksab 3 kop.

Eesti-Wene bloki walijatele!

Pidage tingimata kahte asja meeles: 1) andke kõik oma healed saksete poolt ülesseatud

kandidatide wastu

ja 2) Eesti-Wene bloki kandidatide poolt.

Ed. Ioonide Eesti Kirjastuse-Osaühing „Ajaleht".

„Tallinna Teataja" lugejaid,

teile tellimise aeg selle kuuga lõpeb, palume kohe tellimist uuendada, et mitte lehe saatmisega wahet ei tuleks, iseärasnis kohalikia lugejaid palume kohe weel selle kuu sees teha. **Toimetus.**

Teises linnajaos

jäämad Eesti-Wene bloki kandidaadid alla, seit eitleks ei olnud mitmed, kes walimisekaartidi olid wälja wõtnud, walimistele ilmunud, ja teisels olid mitmed nii wenelased kui ka eestlased oma kaartid wälja wõtmata jätnud. Nagu näha, on neil tulujuttudel, et teises linnajaos teatawa abinõudega Eesti walijaid tahetakse walimisest eemal hoida, iftagi oma jagu põhja all olnud. Meie tahame nende nimed järgnewatele põlwedele mälestuseks täielikult awaldada, kes walimistele ei ilmunud ja tedawiisi wõidu meie wastastele jätsid.

Heali said Eesti-Wene bloki kandidaadid järgmiselt:

J. Poska (wanem)	poolt	152	wastu	167
J. Pullisaar	„	150	„	169
W. Päts	„	150	„	169
J. Sitska	„	149	„	170
J. Kestüll	„	145	„	175
G. Poska (noorem)	„	152	„	167
J. Winogradow	„	158	„	161
J. Hanin	„	146	„	174
A. Korschunow	„	145	„	174
J. Larionow	„	145	„	174
F. Tshesnokow	„	152	„	167
J. Jokisch	„	145	„	173
R. Wordetski	„	144	„	173
G. Galaktionow	„	147	„	172

Saksa kandidaadid saiwad heali poolt 178 alatest ja wastu 140 alatest.

Eesti-Wene walimiste büroo

annab **linnawalimiste asjus** nõu ja juhatusi. Büroo alub **Uuel Turul** Eesti teatrimajas kauplusteruum nr. 4. Telefon nr. 1090. Awatud iga päew kella 8—1 päewal ja kella 5—8 õhtul.

Büroo juhataja Paul Kuyberg

Parem tõttekirjandus:

E. v. Kelserling. **„Helged päewad."** Hind 50 kop

Eino Leino. **„Päew Helsingis".** Hind 40 kop.

Fr. Tuglas. **„Walitud lehetüljed".** Hind 50 kop.

„Postim." nr. 2-st tirjutab: „Ja kaunid on need tõlked tõesti, harulduselt kaunid." Õitseltiitatele ilma postikuludeta. **„Noor-Eesti" kirjastus.**

„Ära usu hundi juttu, Hundil on need hallud juhud."

Tetie linnajao Saksa juurkodanikud on hingede püüdmiseks järgmised mõtteteraleed ilma laatnud: Iga walija peaba teadma, et majamaksud praeguse linnawalitsuse hoolikuse eest ülemäära kõrgets olla tõusnud. Iga walija teada, et tema kulul määratu suuri ehitusi tahetawat ette wõtta, mille järele praegu wähematti wajadust ei olla, kuna nad maksuid ennekuulmata wiisil tõrgendawat. Ja selleparast kästalse kõik healed neile Saksa meestele anda, kes alati olla kõigi majaomanikkude kaitse eest wälja astunud ja astuwat ka edaspidi.

See arwustus on just niisama armetu, nagu seda Saksa kandidatide majaomanikkude kaitse eest wäljaastumine senini on olnud. Saksa mehed on juba tahetsa aastat Eesti enamusega wolitogus istunud, ja keegi ei ole kunagi kuulnud, et nad seal oleksid ka ägedalt oma seisukohta kaitsnud. Need majaomanikude kaitse kaitsjad ei ole waewalsti wõtnud Eesti wolitogu tegewuie aruannet arwustada, alles walimiste ees jatkub neil julgust wastaseid selja tagant pista. Saksa kandidatide jees on mõned endiied wolimikud, kel julgust ei olnud selle wastu wälja astuda, mis nad praeguiele wolitogule tüüfs annawad — ja neid soowitatke uueste wolitogusse walida!

Meie ütleme, et see tühi lori on, kui keegi tõendab, et meie kaswawale linnale uuli ettewõtteid tarwis ei ole. Kas ei ole meile obawamat hütteainet tarwis? — endine wolitogu kawatses selleks turbotõstult tiste seada. Kas ei ole meile obawamat ehitusmaterjali tarwis? — endine wolitogu kawatses seda linna tiwimurdude abil teoks teha. Kas ei ole majaomanikkudel pikaaja laenu tarwis, mis nubtas rahas wälja maksetatke, ja mitte panttirjades, nagu Saksa immobil-ühisuselt? — endine wolitogu kawatses sellels linnapanfs awada, tuit majaomanikud wõiksid hõlpsaste laenu saada. Arstirohtude hinna alandamiseks awab linn oma aptegi. Kõik need ettewõtted on nii kawatletud, et nad puhast kasu peawad tooma, ja nii juit majaomanikkude maksuid ei tõstama wähendada. See on ju igaühele selge, et mida rohkem linnal kahutoowaid ettewõtteid, seda mähem nõutakse otsetoheseid maksuid. Ainult Saksa juurkodanikud ei taa selleit aru, neile ei ole mingiiugusid uuenduit tarwis, nemad tahawad wõit pilweteit raha lüpsma hakata, et järjeit kaswawa linna wäljamaksuid katta.

Meie aga ütleme, et neid, kes niiiugusei loril ka arwab põhja all olewat, Eesti walijate hulgas leida ei ole. Meil ei uiuta luuitkaupmeeste ja wabrikantide imetegudesie, waid teatakte, et nende rahwa ja majaomanikkude eest leismine ainult selles on leisnud, et aga tõige tarwilikkumate toidusainete hinda tõsta. Alandagu need „heategijad" enne leiwahinnaid, siis wõib uskuda, et nemad ka lubatud imetegudega walmis saawad.

Meie arwame, et neile kutsumata heategijatele tõige paremaks wastuiseks iee on, kui tõgu iee piff luurkaupmeeste ja wabrikantide kandidatide rida tõige wiisakamalt läbi kukutatkie, ja selleks ei ole muud tarwis, kui neile herradele iffa kuul musta kasti lasta, ja iffa musta kasti — siis ei tule nad tulewikus enam nii laamata tõendustega wälja.

Meie praeguseid walimisid on wõitlus haridusе eest.

Tõiie ärewulega waatab Tallinn meie praeguste walimiste peale.

Küsimised: keda waida, kellele healt anda, kas see eht teine ringkond on iee õige, kes linna ja rahwa kasuiid t itieb, kes linna tulewiku tulude eest wälja astub, nagu kord ja kohus? — on paljudel kahkiejatel keele peal. Ottiatke tundemärkiid, mille järele mehi ära wõiks tunda? Ja see on ka wäga õige, et mehi oiitakse ja mehi kaotatakse, see on õige, see on kohus!

Aga ometi on üks tundemärk olemas, mis daiqt ei peta — see on meeste seisukord haridуje wastu, tegewus haridusе-põllul.

Tuttaw on, et igal elumõimuliset rahwal, igal arujaawal seltskonn t, igal edaspüüdwal perekonnal ja inimeset tõiine tung haridusе järele on, seit haridus on jõud, on wägi, on warandus, on iga rahwa, seltskonna, perekonna ja üksiku inimese raudwara.

Miits teiame meie oma maa luuremates etewõtetes wõeraste rahwaste liikmeid; miits on daanlaied meie wõiasjanduies juhtajad; miits on meie kirikuõpetajad, meie tõhtrid, luurem jagu meie tegewamaid kooliõpetajaid Tiimmaa mehed?

Sellepärast, et haridus neis maades ja wal luurem on olnud kui meil siin, Eestimaal. Seal inimesed on enam haritud, wanemaiet on kooliid olnud kus nende lapied waimiist õiidu on tõgunud, mille najal nad edasi on õiinud.

Kui luur hariduse mõju kooiide kaudu rahwa peale on olnud, seda näeme ajast jooft.

Kui iakstaied Prantiust 1870.—71. a. lõi-ud, siis hõiskajid Saksa lehed üheit juult: „Seda on Saksa kooliõpetaja teinud!"... ja tui õine nädala eeit Adrianopoi langes, siis täts rõomuhüüd üle Bulgaria, mis ka Wene lehtedeste ulatas: „Adrianopoli wõitjad on meie koolid."

See on õige; Adrianopoi langes bulgarlaste luurema hariduie mõjul: Türk oli maha jäänud! —

Nõndaks: Need mehed ja need ringkonad, kes rahwa, linna, kogukonna haridуie eest hoolt kannawad, kes oma tegewuie selles iihis määrawad, need on meie mehed, need on mehed, kelle poole peab hoidma.

Kudas on tugu siin meie kahe wolitawa partei juures, mis näeme meie siin?

Laieme ajaiugu jutustada, oleme wiimaie kraadini erapooletud ja iehime meie linna ajaloo wiimaieid iehekülga. Mis näeme iealt?

Need on kibedad tilgad, mis siin alla tulewad neelata, aga p zata ei ole midagi!

Tuttaw on, et meie linnaomawalitsus kümne aasta eeit mitte Eesti-Wene bloki eitiajate käes ei olnud. Ja tuttaw on ka misiugules seisukorras meie linna algharidus jel aj t eitis; misiugused kehdrid, kuurid kooiimajadeks olid, misiugused wäljakäigukohad ieal asuiid ja tuttaw on, kudas paljud koolid weel praegu endiste olude all kannatama peawad!

Laieme wäikese pilgu oma endistesie ja praegustesie koolioludesie. Mis näeme iealt? Kontrast — wahe — on otse silmatorkaw.

1895. a., tus teine ollus meie asju ajas, määrab Tallinna wolitogu algharidue peale 10.970 r. 13 kop., laste arw on 933, klassiid on 18, kooiitajaid 18.

1903. aastani kerkib wäijaanne algharidue peale tuni 18.830 rubiani ja laste arw 1022 peale, klassiid on nüüd 22 ja kooiitajaid 22.

Mis näitab see? Seda, et 8 aasta jooksul neli klasti ja 89 iast juurde on tulnud, t. o. igal aastal kasuvab algharidus 1/2 klasti ja 11 lapie wõrra!

Et siin loomuiiku linna edenemiega täitiõtes ei oie täidud, on enam kui selge! Aga tiit paissab ka midagi muud, ja see on: meie seiieaegied linnaiaid ei aasta seda wõimu, millega Prantiust tõödi.

Et see neiie tundmata on, ei näi uskumisewäärt oiewat, siin peab midagi muud olema, ja see on: ei teheta mitte rahwaie harida.

See on teeiamane pilt, mis meiie terwesit tubermanguit wastu paistab: Eesti tubermangu tihediennad on luuremait jaoit tõit ilma tihediennakoolideta. Meie maa iiab on haridue wastu niisama tülmad, nagu meie linna iiad.

Aga, mis nimega niisugust iis tuieb tuttuda, tes oma pojaie haridust ei anna, iee jäägu iugeja otiustada.

Waatome nüüd, mis teewad korraga Eesti-Wene bloki eht kokkuiepe eitiajad. Wõtame iellels jällegi wiimaeid aastaid — 1905—1913, t. o. 7 wiimait aastat.

1905. aastal on juba 26 klasti, aga 1912. aasta lõpul 50 klasti. Seitsme aasta jooksul on 24 klasti juurde tulnud, t. o. 3 kolmeiemendikku klasti aastas, ehk ligi 3½ klasti aastas. Enne oli pool klasti aastas, nüüd 3½ — t. o. tegewus on siin 7 korda suuremats läinud. Kui meie aga siia juurde selle loeme, et selle aja jees kuubanduskoolid, kommertskool, rahwaraamatukogu jne. eiusie on tuiutud, mis tõik rahwahariduie alole kuuluwad, siis ei oie iiig, kui meie seda tegewust weel 7 wõrra suurendame ja ütleme, et haridue laotamises Eesti-Wene bloki 14 korda enam tõõd on teinud kui endine wolitogu.

Waatame, kudas on iaste arw tõusnud wiimaie 7 aasta jooksul.

1905. aastal täiid algkoolides 1089 iast, aga 1912. aasta lõpul oli neis 2300 iast, mis tõuiu 1211 iapie wõrra tähendab, nii et wiimaie seitsme aasta jooksul igal aastal 173 iast algkoolidesse arwu on wõetud.

Enne kerkis laste arw 11 iapiega aastas, nüüd 173 iapiega, mis ometi ka 15 korda rohkem on.

Nii ei oie see iugugi iiialdatud, kui ütleme, et Eesti-Wene kokkuieppe eitiajad Tallinnas haridust wiimaie 7 aasta jooksul 14—15 korda enam on edendanud, kui endised linnaiad, et nemad haridue mõju rohkwa peale 15 korda enam on katjunud tõstma!

Aga eht on siin asjata rahwa piiarud ja linnakassat asjata koormatud?...

Kas wõib meie ajal ilma naerutamata misugust tüiimust tõsta?! Haridue peale asjata raisatud!!

Aga ka siin wõib arwudega wastata. 1903. aastal andis linn oma käest 1022 iapie kooiitamiseks 18.830 r. 14 k., mis hinge kohta 18 r. 42 kop. on; nüüd maksab iaps tüii iigi 28 rubia, aga kui meie arwesse wõtame, et praeguiel ajal kooiiruumide korraspidamine, waigustus, küte jne. pea poole kaitimaks on iainud, ii iis on iee terkimine ühekia rubia wõrra õige teitmine, kogiuni wäikene!

Aga weel edasi!

Kõikde haritud rahwe luurem püüd on, et aiqharidus maiuta oiets olewat. Ka siin on Eesti-Wene bioki ajaga iammu tähnud ja iinna poole püüdnud. 1895. aastal endiste ijade pooit wabastati maksuit 10—12 prosti., wiimaie 7 aasta jooksul on wabastamine 27—42 proti. wahel tõitunud, nii et aiqharidus Tallinnas juba poole maksuga on oinud, mis tähie õige paiju tigemaie nihkumiit tähendab.

Kõigeit teiiest näeme, et Eesti-Wene kokkuiepe wiimaste aastate jooksul w äga paiju on püüdnud teha, aga meie teame, et nad weel paiju piaanitiewad teha — ja teewad ka. —

Praegu on huiganiuse, ulatuse, wastu wõitiemine wälja kuuiutanud: Eesti-Wene bioki mõtieb seiie wastu haridуje laotamiega weel luuremai mõodul astuda, mitte wangitornide ja wägi-abinõudega.

Aga eht wõib wastasrinda ta seda teha, eht wõib ta seda weel luuremai mõodul korda saata...

Jah, iius ju oieks tui kaiju wett annaks!.. Ta andis kord, tui Mooies ta pihta iõi, nüüd on Mooies jurnud ja tundemärgid ei näita, et neiie Mooies tuieks! Tundemärgid näitawad toguni teist iima!

Nagu tahetümne aasta eeit Paide oma eeitwedajate Baiti sakste juhatusei raudtee wastu wõities ja Paide tuiwaie jäi, nii heiiieb apteeker Braiche riigiwolitogus, kuhu teda endiste „iiade" jaik saatis, iinna apteekiega ja seietab, et see iinnaie niisama hirmus asi on, nagu Paidele raudtee.

„Aiu, äiu, tusiu, kusju, äiu tallis Baltia!" waata, iee on nende praegune iaul!

Oiid küii omal ajal Arwetius, Roth, Luce ja Roienpiänter ning krahw Manteuffei, tes armsaie maarahwaie tirjutasid... aga need aiiitad on tuiwanud, ainult kadakaid taswatatatie nüüd meiie, neid Eesti joo rõbalaid, jookteiu!

Eesti-Wene bioki wastasrind on nagu iiutad pilwed põua ajal tolumehe jõnunewa wiijaie... oma waige äärte ja iinije põhjaga on nad tenad waadeida, aga nende iiide on kuiw! Rahuiikult höijumad nad üie põidude, harwa wäikukid aiia saates, aga haridue põilul rahwaie: pool klasti aastas!! Kõrgeit iendawad nad rahwait mööda, nii kõrgeit ei iimu ta, kuiagii Eesti-Wene bioki tõõd ei arwusta, kuiagii awaikukt wäija ei astu, nagu ei oieks Tallinnas peale nende midagi.

Seai, tus rahwaste, järeie proportsionai eitius wolitoguse peaie mincma, paiumad nad eeitiastele 36 kohta, tuna eeitiastei iima kokkuieppeta oie seiie käes on. Kus on iinna tajudeit, iinna eianikkudeit aruiaamine, neiie wastu tuiemine, nende hinge juurde aiumine, et seda ioojendada? Mitte kuiagii! Küim ja tuiw, nagu põuapiiw!

Kus on wastaste seietused haridue, seiie rahwa raudwara asjus? Mitte kuiagii!

Mis mõtiewad nad siin teha? Kas jälle pool klasti aastas!?

Ja seda ette tuues muutub wõitius praegustei walimistei wõituieis haridуje eest, seiie juurema teguri eest, mis rahwaid tõstab ja iangetab. Seda tunneb Eesti-Wene bioki ja nagu hoiatades hüüab ta kõigiie, iellele haridуje kohta arujaamine on:

Kui teie tahate, et Tallinna rahwas haridues edeneks; tui teie tahate, et teie iastei haridust pakkuwaid aiutust oieks; kui teie tahate, et teie teiste rahwaste jaigu ei jääks ega teiste edaspüüdjate kogukondade ja iinnade naeru aiia ei iangeks; kui teie, eestiaied tahate, et need haridue piirud, miiieit „Kaiewipoja" looja Kreutzwaid haridust wõrreldes nii õiusasti ütieb, waiguje annaktid:

„Kus tõik piirud kahei otsai
Lauiu iõõwad iõtendama....
Küii tiis Kaiew koju jõuab.

Oma iastei õnne tooma...." kui teie tahate, et iee haridue tõõ, mis juba aiustawad, õiutaie õitseie iõõks ja mitte ära ei saa unustanud, siis annab Tallinna waiija oma heaie nendeie, tes haridust toetawad ja toetawad ja waimustab ka teist, tes weel kahkieb, et tema jedaiama ta teeks.

„Mina ja minu pere tahab Jehowat teenida," ütieb omai ajai tuur rahwa juht oma rahwaie, kui see eiawa Jumaia ja eba jumaia wahei wahei ei oskenud teha, ja meie waiija ei tohi praeguiei ajai ka muud mõtieda ja üteida, kui: „Mina ja minu naabri heai oigu Eesti-Wene bioki eeitajaiee, tes tõiit haridust teowad, seda rahwa raudwara, rahwa jõudu ja wäge ja iiu!

Ajakirjandus.

„1913. aasta wõit on käes, waimistagem 1917. aasta wõidu wastu!"

Nii hüüab Riia wolimiste peale tagasi waadates „Rig. Zeitung". Tema arwates on Läti kandidatiii ainult iihtrahwas õetumud, „keda nad oma programmiga muidugi omi poole oskawad tõmmata ja ka oma juhtide lubaduii pimedaft peaft uiuwad".

„Teisei pool teiiid aga tõtkideit rahwusteit haritaied ja omanikud, kellei tungiw ühine huwi on seda loomuikku kokkuiepet, mis wiimaisei walimistei nii head wiija kandis, edaft jatkata, teine-teiit wastassõtku toetada ja rahwuslikit waitoluit ära taiandada".

Ei toheida tugugi „kogukondiiie revoiutsioni iiitumiete" järeiandmiä teha, — mida kindiamait ieiie wastu astuda, ieb enam tunda ta autoorsust. Kiasiwõitiuies ei wõi mitte tsentmentaaiiuseit ennaft juhtida iaste.

Wõitiuies teiie waenulaiega on sõjarüstoks iiitumata warandus ja ip. peab alalhoidiaste ülemmure oiema, et nendes rõdades iiitumata warandaie omanikkude arw iiks tõuieks.

„Seks pole praeguie demokraatiie iinnaeiaduie juures mitte iuured pelasid mõeduandwad, waid wäikesed mapad, mis ia paijudeie, wäga paijudeie haritiastele täite jaadawad, kui nad aga tõeieit tahawad ja seis oiewate iiikum, ta warandaie oiimiie seiiside abi poole põõrawad.

Muidugi, äri ei saa tellega teha, aga seiie peaie pole ju ta wälja minnud ja tõuiwate mashinbade juures pole tiiti wõimata, et wäike kapitaii tarwitus enmft tulewikus taia teeb".

Balkani sõda.

Wõitured Stuari all.

Stuiari all oinud juba 24. märtsii uus wõitius terwei iiinii käimas.

Serbia tuurtüüniii, mis Tarabotschi mäe peaie oii koondatud, tundis Türgi baiareid waikima. Ühei iiinii on montenegrolaied wiis kindiustust ära wõinud. Teiste kindiustuste iangemiit oodatakse üieüidse tormipooiu tõttai.

Laupäewal kello tuue ajal häwitsid montenegrolaied trastaiad Tarabotschi ümber ära. Montenegro poltownik Plamenats jrabis seiieis iseärailse „turmamiejate" bataljoni wõitakatiistest tõttu. See oii iei'eiaua meeit suur. See iaik tungis türkiaste riitiaie ai iahtie iipuga trantseebe t Aiale. Terwe bataljon sai hukka, aga trantseed oiid purustatud.

Üieüidse ja otiustaw tormipooiu pidi eiie, teisipäewai, oiema.

Ja!

kõigesti ettevõtjate vastu

Ja wa!

:: 10 tükki 6 kop. ::

S. Gabai wabr. Moskwas.

Wõitlused Tšaraldishs.

Wiimaste päewade wõitlusteft testatakse järgmist. Tegewuses oli 18. märtsil nimelt Bulgaria parema tiiwa eelwägi. Kell tuus hommikul hakkasid suurtükid Türgi laewasselt ja päralt ka batareedelt Bulgaria seisukohtade peale tuld andma.

Kella tümme ajal tungis 8 9 bataljoni Türgi wäge suurtükiwihe toetusel parema tiiwa wastu. Ka pahemal pool wõtsid türklased pealetungimise ette.

1300 sammu kauguselt jäid türklased seisma, ainult üks bataljon tuli 600—700 sammu lähedusele, pidi aga Bulgaria suurtükitule ja püsside häwitawa tule mõjul taganema. Päralt kestpäewa wõtsid kaks bataljoni rindlawäe seisa taga pealetungimise ette, pidid aga taganema.

Kella wiie ajal hakati Kiisteros wäge maale saatma. Kiirule suurtükitule b tareid ajasid aga Türgi wäe seal külas laiali. Widewihes tuli türklased weel kord 200—300 sammu lähedusele, ical pidid nad aga bulgari ste tule all teisma jääma. Päralt tühjeft tahtlemisft tungiid kats bataljoni kolme kuulipildujaga tormi joolstes pahema tiiwa polgu pe le ja jõudid laskefraawideni.

Siis aga iundis äge tuli neid suures korratuses põgenema. 3—4 bataljoni, mis teistes kohades tormijooiu ette wõtsid, pidid niisama põgenema.

Eelwäelaft, mis bulgaralaste poolt 21. ja 23. märtsil maad kuulamas täis, leidis Bulgaria laskefraawide läh. 4 300 türklaste surnukeha. Wiisiaba sammu laskefr awideft oemal oli weel 600 surnukeha; iiis leiti weel ühest kohalt 700 ja natuke eemalt 300 surnukeha.

Bulgaria wäe 3. polgule on wahwuie eeft tindeal Samowi poolt tänu awaldatud.

Berliinft tuleb teade, et wiimastes wõitlustes (wiististe 25. ja 24. märtsil) **türklased 12.000 meeft kaotanud** ja mõlemal tiiwal Konstantinopoli poole taganenud.

Seisukord Türgimaal.

Kiamil-paicha olewat jälle ituurweft üks tujuuud ja ta olewat ta kute wastu wõtnud. Seisukord läheb üha raskemaks, ieft et prowintsides rahutuse ähwardawad alg da. Kuberneridele on ette kirjutatud kriitlaft kaitsta, ieft muidu wõiwat suurtiigid ennajt iiemistesfe asjadesse segada.

Tšaraldishas

ei ole neil päewil iuuremaid wõitluri olnud. Bulgaria ed wewad täieste Adrianopolit mäge ja iuurtiia kohale, et iiis otiustawat lõõli anda. Ka Bulaiiris tapiwat bulgarlaied peale tungida.

Meelawaldus Montenegro wastu

on nüüd awaltiult alganud. 23. märtsil saadik leitawad Austria ja teiste suurriikide sõjalaewad Antwari ees. Austria eiialgne t hemine on täidetud, aga meeleolu Wienis olewat õige paha. Ei olewat loota, et meeleawaldus mõju awaldab. Montenegro tuningas andnud sõjawäe ülemjuhatuie Skutari li Serbia kindrali Bojowitshi tärte, ies senifs pommitamiie leisma järtis, tui Serbia wägi, kes hiijuti Durazzosie jõudis, suurtükidega Skutari all on. Nüüd olewat pommitamine uueste alganud ja sõjaaeg tundjate arwamiie järele ei jõudwat lindlus mitte kaua Serbia suurtükidele wastu panna. Skutari langemine loõks aga tõif Austria tawatu ed iegi. Seiieft halb meeleolu Wenis.

Serbia wastas suurriikidele, et ta Skutari piiramift ei lõpeta, ieft ei iõda Türgimaaga edaii testab.

Montenegrole olemas nüüd Skutari ajamel rohkeste taju lubatud.

Serblaste wõit Albanias.

Skumbi jõeft lõuna pool Lugitiift tüla juures oli Serbia wäe ja Dibrawidh-paicha wäe riismete wahel laking. Türklased kaotajid ja põgenesid. Umbes 1000 soldatit ja 18 ohwitseri langes wangi.

Salonikift on weel kolm weolaewa Serbia wägega ja suurtükidega Skutari poole saadetud. Saloniki sadamas seisawad 6 weolaewa minetuks walmis.

Meeleawaldus Montenegro wastu.

„Sõbraliit" mõjuawaldus Montenegro peale testab juba mõnda päewa; suurriikide laewad on Antiwari all Inglise admiral Barnay juhatuiel.

25. märtsil saatis Barnay Montenegro tuningaile telegrammi, milles meeleawaldiite alguseft teatas ja ette pani suurriikide nõudmift täita.

Kuningas Nikolai wastas kohe: ta ei wõiwat kahjuks suurriikide soowitid täita ja jätab iellepäralt suurriikidele wahaduie oma heaksarwamiie järele talitada.

Meeleawalduied Peterburis on Austrias ärewat meeleolu tünniranud.

Peterburift.

Paar tasi theed. Riigiwolitogu liikmed joowad korda mööda ministrite juures tjeed. Eilmisel puhul oli kadetid ühes oktobristi dega Sajonowi juures theelaues, tuna järgmisel päewal jälle Hwostow ja Purischkewitih, rahwuslaseb teile eesotias trahw Bobrinski ja Balaschow on ja siis weel mõned oktobristid nagu Kowalewski, Luis j. t.

Kudas siis wälimiste asjade ministri seletused riigiwolitogu liikmeid theelaues ta rahustaiid? Saadikud ütlewad, et ühejid rahustanud, teiia mitte. Ülealde arwatakse, et mingii uudiit just tuulda ei laadud.

Saadikud pannud wearanis rohkeste Skutari kohta täiwaid tükmuji ministrile ette. Nende seletusie järele olustades, mis walimiste asjade minister andis, peab arwama, et Montenegro Skutarit omale mitte ei saa. Seiieft on palju põhjuiid. Riigiwolitogu eilmeeli huwitanud wainade tükmus, tuid wastatiud, et nende tülimuste arutamiseks praegu paras ilmapiit ei olla.

Uurimine. Riipea tui teada iaadi, et riigiwolitogus petsmiie ülie, mille olaiseks meeleawaldajad Peterburi uuritatei iai), aruparimine ette wõetakse, andis iijemiste asjade minister oma abiiiele Solotarewile täiu politsei tegewuft uurimiie alia wõtta. Seiiel põhjuel tühi ka Solotarewi poolt mitmed iiitud üle. Kõige peali tuiiwad p ristawid Snat hnowski ja Mauti ta andma, tes Zwolotowitie ülelõike plaani ette paniwad, mille põhjal politsei meeleawalduie päewal taitias. Edaji kuulati ka politseiialkade juhatajad üle. Politseiniikude seletusteft wõib aru saada, et nad igamees oma ülemuie täiu järele on talitanud. Ülemad politseiametnikud tinniawad, et nad ei wõinud meeleawaldajaid Austria saadetu maja juurde lasta, ieft seiiel olets nende arwates wõinud halwad tagajärjed olla. Seiieft poolt seletati jälle asjaiugu nii, et petsmine ülitikute politsei oiade juhatajate täiu peale toime pandud, tes omawoli liiga laiaft tarwitanud. Politseiniikude seletused ei juutnud Solotarewi rahustada ja edaii tahetakse ta eraiinnejt üle kuulata, tes petsmiste juures wiibiid.

Meeleawalduied Peterburis.

Kiriutes.

Need meeleawalduied, mis 17. märtsil Peterburis parempoolsete ja rahwuslaste poolt toime pandi, on 24. märzil meeleawaldustega wõrreldes hoopis wäiseied. Wiimaied meeleawalduied käiwad, nagu „Ruisk. Molwa" ütleb, otsekohe Austria wastu.

Kella 1 ajal hakkas Kazjani peakirik juurde rahwaft rohkei arwal koguma. Kella kahe ajaks oli kirik rahwaft tungil täis, kuna juured hulgad ruumipuudusel kriftlesiesse platsile jäid. Peakirik juurde löitii mitmed toredad kõnemastad. Nähes ta walgete tippudi, mis pealkirjaid kandsid: „Skutari Montenegrole!" „Riit Püha Sofia torni otsa!" Weidi eemal oli wäga suur mirdipärg ja elawatelt iilledeft riit, mida pidi Aleksander III ja Aleksander III hauale wiidama. Jumalateenistuseft wõtiis ka rohkeste riigiwolitogu ja nõukogu liikmeid osa. Ült osa meeleawaldajaid läks Wostresenie kirikusse, kus sõjas surmajaanutele hingepalwet peeti ja Isfandalt Sa wi sõjariistadele uuji wõitujid paluti.

Salga liikumine.

Peale piduliku jumalateenistuft tulid Slaawi komitee liikmed kõige ees kirikuft wälja. Nemad olid ka meeleawalduie korr dajad. Mürtsew „hurra" kuuldus üle platsi ja rahwakogu laulis niijästi Wene kui ka Bulgaria ja Serbia riigilauluid.

Suurt poolehoidmift montenegrolastele näidati seega üles, et igakord laulmise wahe ajal hüüti: „Elagu Montenegro kuningas Nikolai!" „Skutari Montenegrole!" „Maha Austria!" Mõlemat Moita kalleft mõõdu läks mõnetuhandeiine talk, mis kiriku poolt tuli ja millele peatieft niijama rohkeste rahwaft juurde aius. Laudi „Mäha Maritsa", kus laulmiseft ka mitmed kindralid ola wõtid, ies meeleawaldajate eesotias i mmuiid. Järanis terawaste kuuldusid hüüded: „Maha Sajonow!" (Den) teiste hulgaft wälja. Warsti ühineiid Wostresenie kirikuft wälgatuljad ülealdiie ja gaga. Nüüd ulatas meeleawaldajate hulk umbes 20.000 inimeie peale. Kõige ees sammuwad teedeiniiheneride institudi üliõpilased ja tannawad määratu suurt risti, mis elawateft liiiateft ja walgeteft rooiideft on tehtud. Nende järele iammuwad täe ali kinni Slaawi komitee juht Brjantschanow, A. Stoiõpin, Dr. Wergan jt. Taga tulewad üliõpilaseb kademistid ja tannawad määratu suurt miroipärga. Edaft lebwib määratu hulgal riigiliippuid. Alaiieft tuuldawad hüüded: „Riit püha Sofia kiriku torni!" „Skutari Montenegrole!"

Sõjawäe ta armute ees.

Kui meeleawaldajad Pawlowski polgu kazarmute juurde Tiaritsõni uuiitsaie jõudsid, jäid nad tinna seisma. Kiendati: „Elagu Wene sõjawägi!" Soldatid wastaiid oma poolt „hurra"-hüüdega. Ohwitserid tuiid rõõduie wäija. Nõuti polgu muusikat, aga üieldi, et polgu mängukoor kodus ei oie. Seal pisteti taks tarkongiit tehtud tahwiit, millei seiieft ha ed peaitirjad peal olid, ohwitseride mõekadega läbi. See tõstis iaiga meeleolu ja hüüti: „Hiiiuguste „nõõpnõeltega" peame oma Balkani wendi toetama!"

Suurwürsti palee ees ta Inglise saatkonna hoone ees.

Siiia ees, mida mööda Peeter-Pauli kindiuiese pealeb, jäid meeleawaldajad pe tama. Seal jagunes iaik ta kaheks. Wäikem i ft pärgadega ja ristiga iiikus kindiuie poole, tuna teine iaik suurwürsti Nikolai Nikolajewitshi palee poole iiikus. Kui Austriaga iõda peats tulema, üteb „R. Molwa", iiis arwatatakse, et suurwürst iõja ülemjuhatuie oma kätte wõtab. Arwati, et suurwürsti meeleawaldaj tega taaia tuleb. Kuid palee akn id ei awanud. Saft iiikus jälle Troitski platsiie, kuhu määratu suur hulk tahtis minna, et Sergijewi uulitsal Austria saatkonna hoone ees meeleaw lduit toime panna. Suurt waewa maksis mõistiikumistel. et seda nõu täide ei saadetud. Karjuti: „Maha Austria!" „Maha Sajonow!" Nüüd läksid meeleawaldajad Suworowi platsiie, tus riigilaulu lauldi ja ta Inglise saatkonna hoone ees lauldi riigilauluiid. Kui Inglise jaadik akna wahele tuli, tiendati: „Elagu Inglismaa!" „Maha Austria!" Kõik liikumine uuritiarel oli seismas ja nõnda ütelda iogu Peterburi oli wäljas haruldaft waatepiiti waatamas.

Ruandmise nõudmine. Meeleawaldajad Bulgaria ja Serbia saatkondade ees.

Oma liikumise juures nõudis meeleawaldajad igal pool, et rahwas mürid maha wõtaks ja rõjawäelised neile au annaks. Selle põhjal tuli mõnel pool ka kokkupõrkamiji. Nõnda tas Troitski iillal ohwitser kellegi ijanda kübara lõtti. Ka Bulgaria saatkonn hoone ees täidi ja nõuti, et jaadik Bobtchew meeleawaldajate juurde tuleks. Saadik ei teinud seda, aga kegi saatkonna liige kõneles meeleawaldajatega, millega need ka rahule jäid. Ka Serbia i atkonna ees lauldi riigilauluiid ja nõuti, et jaadik Popowitih tõne peab, olgugi et see tubaji wõimalik ei olnud. Serbia saatkonna aknaft pandi riigiliipp lehwima, mis põhjatu waimustuft tünnitas.

Politseinikud.

Nüüd hakkaiid meeleawaldaj d Newski prospekti poole liikuma. Tsentrali uulitsal oli jalk ratia linnawahejid, keda riitmeister Deps juhatas. 17. märtsil ajas seeiama riitmeister meeleawaldajad nag ifadega laiali, aga nüüd oli ta hoopis wiisakas. Kui meeleawaldajad Aniihkowi palee ees jeiid, tus Keisri Majesteet Aleksanera Feodorowna ja Aleksejewitsi Aleksei akna wahele ilmuid, tendaid tuhandeid wiitid õhku. Seal tungis kellegi iinnawahi hobune ühe noore ohwitseri peale, kes hoiuft mõgaga löi. See ärritas rahwa juures waimustuft, nii et ohwitseri kätel tanti. Teise kohas püüdis politseimeister Sratschewski meeleawaldajatele midagi seletada, aga niihästi tema, kui ka politseinikud lütasi förwale. Tuli rüiesemine, mille juures politseinikud pidid tagasi astuma. Läbi päewa oli politsei iihne peaiwalwatay: olnud, aga alles õhtul, kui meeleawaldajad hakkasid laiali minema, astus politsei õgedaste ütes ga seiiel põhjuiel tuiid mitmed kokkupõrkamised ja peksmised ette.

Ühistegewus.

— £ — **Sindi Kaubatarwitajate ühinise** üleäldine tähtäit oli 1912. aastal 92.851 rbl. 1 kop., milleft tuiud maha arwatud 6063 rbl. 3 kop. puhaft taiu üle jäi, mis möödalainud aastate eestujui järgmiselt ära jagati: 10 proti. põhjuskapitaiile, 6 proti. diwidendits ja 7 proti. ostupreemiais. Haridusiiieks ja heategewaks otstarbeks anti 281 rbl. 21 kop., nimeli: „Sõpruie" seltii raamatukogu heaks 150 rubia, nende tingimistega, et „Sõpruie" seltii matkuiine raamatukogu matiiata raamatukogujats muudetakse. 131 rbl. 21 kop. tiiati 1911. aastal määratud kapitali juurde, mis seiiets ajuiati, et ühiuje liikmeiele raste haigute puhul, eht jei koraf, tui ühiuje liige wabrikuft töölt lahti lastatse, wäiieid lummateii toetuie raha antaks. Et ühiuje äriiine tähtäit aasta aastait taieneb, seiiewastu aga ühiuje liikuw kapitai tarwitsei mõedui ei taga uiatada, tuna tuuremad tuiaraha iied laenud ühiuiei põhjustirja järele ainuit piiratud tujui tubaiud on, otustasi tolmekordset ülamaiu wastuwuit eneste peale wõtta. Ühiuiei oli möödaiainud aastai 372 liiget, keiiei tuiiu 1851 osaiähe 9255 rubia määruies oli.

Päewauudied.

b. **Muutus politseijaoskondades.** Kuiiemaa ja Weinjärwe waiad Pärde ireiiis loetakse jamaie kreiii 2. politseijaoskonnajt 1. politseijaoskonda.

y **Endine Riia spetsonnaturaator S. M. Puzikento** on õigiie kooiikpetajateie inspektorite iäbi jumaiagajämiie tirja saanud, milles ta neid muu teas paiub oma sõdamiiku tänu õigiie iastewanemateie, kooiitaste ehtandmiseiiitdeie, tas ewanemate komiteedeie ja õigiie kooiide juojade iõunajõõgi, iuwe toioniide ja õpereiiide tegeiastele edaji anda. See wiimane terwitus tuieb kooiitaseie ette iugeda, ilma et seiie juures mingiiuguid kõneji eft ieietuii oieis, mille iõpui aga teisrii tuuia tuieb iaubda.

Linna- ja emiswoopteteidest. Riigiwoiitogu terwishoukomisjon ei oie mitte iõnd aks arwanud 1912. aasta 12. weebruari ie duit muuta, mille järele iinnad ja iemiwad oma iuba tüiimata, ainuit teadaandmiie peale, apteekiid wõiwad awada. Nagu ennem te tatud, seiiis Eestimaa iaiete iaadik Bra che teiie poolt, et see teadus muudetud oieks pidanud saama.

b. **Siberikatku** jäi Ratwere kreiiis Woka mõiias 48-aastane Anton Rijum. Ta saadeti Peterburiste Ohuhowi hätgemajasse.

— b **Mõiutujuiine noormees.** 24. märtsil hakias Aieri tiemendewabriku töölistekasarmus 17-aastane tööiine Woldemar Saanin mõlama, wõttis Soome pusii ja hakkas seiiega wehkiema. Kuiiuti politseiiordnik Lüm kohale, kes poiii täeit noa ära wõttis. Siis tahtis Saanin midagi oma kastiit wälja wõtta ja tui politseiiordnit seda t akistama hakkas, iargas S. iordniiu kallale, iiskus tema nõega eneie tätre ja tahtis t alle tõhtu targa.e. Samaiei ilmapiigul andis iordnit S. peale paugu, mis mõiiajat pahemalt tüijeft haawas. Haigemajas seigus, et haaw raske ei ole.

Uodatawad raudteed.

Mitmete suurte ettewõtete tõttu hiijemaiit ajaft tõmbab Tallinn Baltimaa iadamaiinnade huigas praegu eneie peale suurendatud tähelepanekut. Mitte üisnes merekaartidei ei märgita uuji laewateede iiinijd Tallinna peale, waid ka Wenemaa üidamett kawatsetakse temasie uuji raudteid werejoomi, mille kaudu suure riigi maa-annid wäijamaa kaubaturgudele peawad woolama hakkama.

Kes Wenemaa raudteekaardi täite wõtab, seiiele ei jää siima torkamata, et praegu seal otsetoheied punaied jooned puudawad, mis rõgawaii tiiemaaii sinna kohta Soome iahe äärde wäija wiiffid, kus siigawad Tallinna ja Baltisti iadamad seiiewad, ja ometi on need mõlemad iadamad seiie joone peai, kus taiwiste kiimade waiitius mere peale iõpeb ja Läänemere ained Põõpa jääiademeid tagasi tõrjuwad.

Tallinn ja Baltiski on kirdepoolse Wenemaa laiadeie kubermangudeie iõigeiähedamad

tinnitülmetamata sadamad. **Rad** on seda — kõige julgutega öeldes — seiiest saadik, tui ujuwad purustamiemaimad paiju paksemaie päält jagu iaawad, tui seda Tallinna iahes ette tuieb. Seiiepärast on wäga arutaadam, tui Tallinn wiimaiei ajal uute raudteede lõpupunktina õige iagedaste ettewõtjate-rahwaiteie, iniheneride ja teedekomisjonide arutustei mõetada on oinud.

Ühenduie ioom, mis Tallinna peale planiteetud, on Moskwa, Orelli-Narwa, Orelli-Tartu ja Waldai-Tapa raudteed.

Moskwa-Tallinna tee päraft on juuri waidiuiehäinguid töödud ja ainuit Windawi raudtee wõimiaste eftiajaie wõittiuie kartus on teinud, et iee tarwiiine ühendus jenimi tuiemata on. Kuid iõpuiõna iaiie tee asjas on aiies ütiemata, tuna tema ehituie küiimus aigatajate poolt uueste üies on wõetud. Loodetawaste tuieb ta juba iähemal ajal uute raudteede komisjonis uueste otiustamiie aiia. Heaksarwamist, nagu juba teatatud, ieidis raudteede komisjonis Orelli-Tartu raudtee iawatius, tuna Waldai-Tapa tee, mis Nikolai raudtee peait Baiti raudtee peale wälja oleks tuinud, iõpuiikuit tagasi on iükatud. Orelli-Narwa raudteee ehituie plaan tunnistati juba ennemaii iiindmatats. Peale seiie on tarwitusiei weel raudtee haru, mis Smolenstiit hoiates Orelli-Tartu tee peale wälja käits. Nõit nimetatud teed iihiwad Tallinna peale wälja, nende kõitide kawatsemine on seiieks ette wõetud, et Tallinnaga ühenduit kuua. Kääme aga nüüd, mistugune nendeft tiinideft oieks Tallinnale kõige tuiuiam? Waldai-Tapa iiinii ei oieks Tallinna kohta mitte wäga kuari tähtsuit. Tema algaks Nikolai raudtee keitpaigat ja tuieks Baiti raudtee keittoha peale wälja. Tema tähi oieks wanemaie Wenemaa peaiinnaie Moskwale. Tallinnaga ühenduit paiuda, tuid iellei ühenduiei ei oieks mitte paiju tuiu, ieft ei ta tee pikkuft nende mõlemaie iinnade wahel mitte kuigi paiju ei lühendaks. Kahju iemait oieks aga iee, et ta otsekohe Moskwa-Tallinna raudtee ehituie ülearuieks teeks. Seiiepärast on Tallinna kaude kõrait ainuit iõuwiaw, et ielie tee ehituieks iuba ei annud.

Orelli-Tartu raudteei on Tallinna kohta muidugi õige paiju tähtsuit, tuid peab ielle juures tiimas pidama, et Riia iinn Orelile juba enne nende wahei käimas oiewa iinn tõttu ifta paju ligemaie jääb. Seiiepärait läheb juured kaupade hulgad Orelist ja Süda-Wenemaali ifta endiei wiiijt Riiga. Wõits arwata, et Orelli-Tartu raudtee ja ieie tee Smolenski peale täiw haru enam iõjaiit otstarbega ehjitatkse. Kauplemiie kaiude poolt ieit wõits aga iiegi Orelli-Narwa iinn Tallinnale kaiuiiium oia, tuna te temaie kirdepoole Wenemaa wiijaraituie iähemaie toois. Kõigiit kaiuiiium oieks aga Tallinnaie tuiuma ta otsekohe Moskwa iinn, ieft ei ieiie iähi Tallinn wanemaie peaiinnaie ja kaubandustsentrumiie, aga ühtiaji ta teewiie Sapokoiei Wenemaaie ja Siberiie ligemaie jaats tui üksti teine kiimaiiimetamata iahem Baltimaa rannas, iiegi ta ligemaie tai Riia. Moskwa tee toois Tallinna taubaiadamasie hoopis uue eiu ja tegewuie, miiieit wõib oiia ta Baltiski iegi jatkuts, tui Tallinna iadamas tiiius tuieb. Seiiepärait wõib Tallinn Moskwa raudtee projekti taatuie tujuneniit kõigeiuurema tähetepanu oodata. —pf.

Ratwere Wast. Kreditüh. teine üldkoosolek

oli pühapäewal 24. märtsil. Ojaiutimine oli õige eiaw. Juhatajaks waiiti kaupmees Saar Jõhwiit, kirjatoimetajaks J. Tenneberg Sõmeiaft. Seiie järeie otiustati, et protokoolitsejaks protokolli nõukogu, juhatus, rewisjoni-komisjon ja 5 liiget aiia kirjutawad. 1912. a. aruandeft ioeti aruaft tuiude ja tuiude arwe ja arwes 51. deit. ette, mis ühei heaiei wastu wõeti. Minewa aasta puhtaft kajuft joonnas nõukogu 6 proti. diwidendi anda, ja ülejäänud tumma 1913. a. puhataiu arwesse kirjutada. Liikmete iealt tehti eneipanek diwidendi 6 proti. ajamei 5 anda, wähete heaieenamusega wõeti aga juhatuie eneipanek wastu. Eelarwe 1913. a. kohta wõeti juhatuie ja nõukogu pooii kokkuieatud kujus wastu. Järgmine päewaiorra punkti oii põhjustirja muutmine. Juhatuie ja nõukogu eneipanek kreditii alammäära 200 rbl. peait 500 rbl. peale tõstа, tünnitas eiawaid waieiuit. Juhatus toonitas, et 500 rbl. alammäär seiieks tungiwaiit tarwiiik on, et wõimaiik oieks kreditii ülemmäära tõsta ja iahedaste hoiuiummajii wastu wõtta. Wastaieft pooit tähendati, et jagnane otius teeks paijudeie mäiieiaenu tarwitajaie takistuit, et see kuigi tähtis pole, tui ühikuie iiikmete kredii 10.000 rbl. peait 25.000 rbi tõsta wõib, ja iooviti aiammäärats 400 rbl. Põhjuskirja muutmiseks oii kohe neijapäewiks, ti. 71-iine healteenamus tarwis, ja juhatuie eneipanek wõeti 72 healega wastu. Teised eneipanekud põhjustirja muutmiie asjus tunnistati ühei heaiei heaks.

Nüüd astus koosoiek waiimiste, ja teega päewakorra hurtsawamaie osa juurde. Kõige peait wõeti ette nõukogu iiikmete waiimine. Tuieb tähendada, et praeguie nõukogu wastu oii rahuiolematuit märgata. Eiiteks oii nõukogu iiikmeteit rõhuw enamus nii wõi teiiiie ka houiaenu ühiuiues tegewad, ja teiseks — erakonne pooiehoidjad, keiie waated Ratwere omaks ei tunnista. Juba enne koosoieku waidieiti iiikmete grupeid peaasjaiiikuit nõukogu waiimiste üie. Teiieit küijeit iootis nõukogu kindiaste, et kats iooii iähi wäijaiangenud iiiget tagasi waiitafie. Kolme iiikme kohaie ieati wiis kandidati. Sedeiitega heaietamiei waiiti enidine iiige Saar tagasi, unteks — G. Wiide ja M. Juhtam. Seega peaiis unendusewool wõidule. Juhatuie iiikmeks waiiti ühei heaiei Sarepere tagasi, niijama ka rewisjoni-komisjoni: J. Seijamaa, A. Ackberg ja J. Tenneberg, kandidatideks — A. Tenneberg, J. Ellert ja unteks — G. Sellmann.

Ülealde jaiis koosoiek hea muijendi järeie. Kõige aja waiities täieiine kord ja waiitsei oii eiiadikud. Juhataja oii ... ... ülesande kõrguiei. —il—

Ahdul-Hamidi päewaraamatust.

Katkeies, mis „Nord und Süd" aprilinumbris ilmuiid, heidab endine sultan heiedat waigust Türgimaa ii temise politika peale.

Tugew „haige mees".

Meie Osmani riif on nõrgaks jäänud oma iiig suure kaswamiie tõttu! Meie oieme haiged oma rahwaste kirju iegu päraft ja hädaneiie rumalaie, ies uiuwad, et meid wägiwaldie aistimiie kaudu wõib aidata — mitteguste poolt arsiitaie meie rii jurmaie! Meie oieme nagu ülekaiiaste tõusnud mäjesiiu-jõgi. Ei tarwitse ajaioo-mõtteteadiane oiia, et tindiaks teha, et meie Türgi rahwaie-jõu tagurpidiminek mitte niinagune ei oie, nagu ta wäiistpidi näib oiewat. Seiiaadik tui meie Wieni wärawaieni tungiime, murdus meie riigiehitujeft üfs prowints teie järeie ära, aga see oii ainuit tõsia ioomuiik nähtus.

Uis wõrdiemiji nii wäike iuguharu nagu meie ei wõinud iõiki neid maid pikapeaie eneie täes pidada. Ma ei kahetie mitte, et meie raskesti-waiitsetawad Baikimaad, mis kogu meie jõu ära imeiid, kaotanud oieme. Mida rutemini me tagaiipoole iuguneme, seda rutemini jaame me oma nõrkuseft ja „haigusett" jagu. Küii Europa iiis näeb, et pilgatud „haige mees" „tugew mees" on, niipea tui ta teesmiseit on koiunud.

Ohwitseride kaswatus wäijamaal.

Minu iõber, Sakia teiser, tiidab meie ohwitseride jõuduit, kes Saksamaal õpiwad. Ma kardan ainuit, et teiser eksib, ieft minu Berliini iaadiku eraiteate järeie näib nende noorherade õppimine natuke teiiiti wäija; ainuit õige wäheied tegewat awiait töõd. Hiigawad on täepooiest ainuit otiuied, mis nende ülemad, Preisi komanderid, nende kohta annawad. Teadagi pigistatakse seal juures õhe õima kinni, tui mitte mõlemad kaks. Paiju raha maksab see, tui me oma noori paicha-poegi Preisi sõjateaduit iaiememe õppida, aga wäijamaait waadates näib see wäga iiius. Uiskord uiutatakse, meie ei oiewat ühtegi ohwrit kartnud, et aga oma sõjawäge förgei hoida ja siis saab see meie Saksa iõpradele wäga meeidima. Wanad osmaniide woorused iihtsus ja mõeduius — iähewad meie noortelmeestei Saksamaal tahjuks iiig tihti kaduma; kõiwatuit, ichampagneri joomit jne. jeda nad õpiwad, biajeeriitud kehtepüüdiena tuiewad nad tagasi, waatawad körgiit oma seltsimeeste, wanade õraproowitud kindraiite peale ja kirumad meie iombeid. Osman-paicha ei oinud mingit Preisi õppujt iäbi teinud ja oii iiiski oiaw, tõeiaa kindrai. Mis aitab teoria, raamatute tarkiis — terwe inimeie mõistus ühes mehiuie ja wastup-dawusjega on sõjas peaasi, aga kõige peait weel kindei, otsekohene iik Aiiahi iiiste. Ainuit see ioob häid saidatid!

Türgimaale on raha ja wõituit waja.

Aiiah kiitigu meiie raju ja wõituit! Uheiegi maaie ei oie seda enam tarwis tui meie Osmani riigiie! Meie teame, et meie wäiitsus paijuqi ioomiba jätab, et meie amerikiide iohatus paiju seis kaasa on mõjunud, et meie riigis igawene rahutus wäijakannatamatu on tekkinud. Enam aga tui kõit muu tõukawad riikide saiatepiitjaid meie riigi turnstiiu äärele! Aastaft aastaste teewad nad meid rahuiuks, üheft raskuseft ajawad nad meie rahwaid teiie. Kui paiju wõiitime me nende miijonitega, mis nii iga aasta kaiuma iähewad, head korda saata! Kas on juurviigid meiie kunagi raju ja aega andnud, et oma iaiaiiit riigihoonet õiete waimis ehitada? Seai teijab meie haiwa teifukorra põhjus! Riikide õepiifuste tagajärjei ei oinud meii wõimaiik oma rahwaid edaji wiia. Andku nad meiie ainuit tümme aastat korraks rahu, siis jõuatkime me paijuimestadud jaapantostele järeie. Neii oii parem kui mei: nad ekawad kuguei juiges kohas Europa pikapäumeeste eeft. Meie oieame oma teigid Europa hüganede koopa suu ees üies iõsnud!

Linnawalimised.

Esimese linnajao wõit oli hilgane.

Neelidie oli 1. linnajaos 306 walimisekaarti wälja wõetud, mis üle 80 protsendi seallete wallijate arwust wälja teeb. Eelmiste walimistega wõrreldes on eeitlaste jõud märkja tasunud, sest iiis anti tõige enam eestlaste kandidaadi poolt 143 healt, nüüd aga juba 220 healt, kuna lakste healte arw endiseks on jäänud.

Ella laid Eesti-Wene bloki kandidaadid järgmisel arwul healt, tes sellega ka wolinikkudels jäänad:

G. Beljagin	220	h. poolt	70	wastu.
M. Punz	220	„ „	72	„
G. Treiberg	217	„ „	76	„
W. Kesker	216	„ „	75	„
K. Liwak	213	„ „	75	„
G. Luiga	210	„ „	81	„
E. Dolf	209	„ „	81	„
A. Anderson	207	„ „	85	„
A. Kraemann	204	„ „	78	„
A. Spridis	204	„ „	86	„
A. Birk	202	„ „	88	„
S. Kadak	198	„ „	92	„
J. Madjuwi	192	„ „	98	„

Rende kandidadid:

K. Jürgens	223	h. poolt,	64	wastu.
J. Preismann	199	„ „	88	„
J. Mölder	199	„ „	88	„
K. Lenz	199	„ „	88	„
G. Albert	196	„ „	90	„
A. Buldas	191	„ „	96	„
R. Korbmann	198	„ „	89	„
K. Wohnja	193	„ „	94	„
J. Samm	188	„ „	99	„
P. Malachow	10[illegible]	„ „	120	„

Sakste kandidaatidest lai kõige rohkem heali wahrikaart Fr. Wiegand 100 poolt ja 189 wastu. Rende kandidaadid olid:

Fr. Wiegand, W. Oldekop, S. Malachow, W. Faalheim, J. Leesmann, A. Gienemann, E. Birchfeldt, H. Krumets, H. Anni, M. Pajus, J. Seermann, H. Brock, J. Runge ja J. Tiirmann.

Hääletuseks wahetatele,

kigu aga nimetanud, et eila hommikul mõned 1. jao Eesti waljad selli-pärast ute tahtsid pidwad jääma, et nad paar minutit pe le uste lukkupanemist tulnwad. Paar tiitut olid wolinikjad kju unustanud ja ei pealenud selle pärast walimistele. Argu homme seda enam ete tulgu!

Kolmanda linnajao waljad!

Täna on weel wiimane päew, kus te teatrisali tõlla 6—9 walimise kaartidid täite saate. Seekõrge seltse eelt, et ta neaber õigel ajal oma teordi aga tode ja selmädelt hommikul wõrgfaste walimistele ilmuks. Ilmaarw on tal weel aega oma hingelee ainsi wõi wallaste wõrgutada. Ja ka tegelmen lõi eel walimise kaarti toomata on jäänud, lõe wõib ta seda weel homme hommikul kella 8—9 enne walimiste algu Prittimajas saada.

Ajaleht,

mis oma lõige emade, tiitarde, wanaemade ja muidu wõõre eld tõõde wolitujel, nõija ka ülesse e mereleiste ees kõrkjatena wõimaluse ees ja wõi wõta, mateeksen wõime wõi muia selleõõrane wolitüri, mis materiaele poolt mantaate prodi olema. Wõib-olla walimistaatõe ne tasuu G. Linnamägi (Suure Karja tan. nr. 9) lõpuseni kella 8—8 ja k. 6—8 p. l. Wolitria ettenäitamisel ontaste linnamehit wal mõõlaart wälja.

Mida tõeeles wana mees?

e Peale eimese linnajao wõitu astus tegi wana mees walimisebüroosse tiste ja ütles: „Ma olen wanaks jaanud ja hoolsks ainud lootusega, et meie ülskord ite enõid juhime, aga mitte jahad. Ja tui nüüd i had wõidawad, ma ütlen: jiis ei taha m[illegible] enam elada!" Olgu need wana mehe sõnad tõõpidele teiste linnajagude waljatele wõõdule hüüdeks!

Reljas linnajagu

walib reedel 29. märtsil. Wolinikkude kandidadid on:

Koolipõetaja T. Kuulik.
Dr. Fr. Akel.
Ametnik W. Linnamägi.
Koolidirektor H. Bauer.
Majaomanik Gras.
Majaomanik O. Bergmann.
Majaomanik J. Weiserik.
Koolinspektor R. Kann.
Majaomanik T. Kurrikoff.
Majaomanik K. Männik.
Majaomanik Fr. Wahtrik.
Majaomanik J. Schlisti.
Majaomanik K. Moormann.
Majaomanik Blinow.

Kandidatide kandidatideks:

Insener G. Reier.
Majaomanik K. Ewer.
Koolipõetaja J. Westholm.
Majaomanik W. Lellep.
Majaomanik G. Mettik.
Majaomanik M. Kerde.
Kingsepameister P. Roog.
Majaomanik Popow.

Jõle inimene.

—e— Majaperemees Anni 1. linnajaolt läks eimesel päewal peale walimistebüroo awamist büroos kaebamas, et teda tembeldatawat kaasawalijate ja Eesti-Wene walimiste korraldajate poolt Saksa meheks, kuna tema ise ja alati Eesti mees ja edu pooleohidya on olnud jne. Ta nõudis oma kahtlustamise wastu tukohut, sest teda olewat sellega wäga hawatud. Nüüd aga tuleb wälja, et Eesti-Wene walimiste korraldajad ülemalnimetatud isiku kõhtr õiges arwamises on olnud ja tõigiti aujaste on toimetanud, tui nad selle tituga kui saksameelsuse rehkendaid, sest iee mees on ikka sakstega ühelmeelel talitanud, on sakste koosoleku juhatuseluus istunud, on nende kandidaat olnud ja nende kandidaatina hiilgawalt läbi kukkunud.

Kolhandas ja wiimdas linnajaos,

kus walimistewõõlus õige ägedasti wõib minna, on weel ligi pooled waljpad oma kaartid toomata jätnud. Arge jääge hiljaks!

Sakste eelkoosolek nejadas jaos.

Pühapäewal peeti Konni-Gilde ruumides sakste korraldusel nende poolehoidjate neljanda linnajao waljate eelkoosolek ära, mis advokat Meder juhatas. Wõimilistele kandidaatidels jeati üles: potsepameister P. Flois, majaomanik W. Johanson, potsepameister Th. Klasien, Dr. A. Labbe, wabritant Chr. Luther, kaupmees P. Martenson, kaupmees R. Monakew, advokat J. Scheel, ehitajameister G. Siispool, ehtajameister J. Soonik, solgitorudepanija K. Stockmar, maamõetja K. Tikkas, kaupmees M. Weber ja potsepameister O. Wolmer.

Jga walija, kes oma tulewiku kaitsks peab, andku oma healed eespool nimetatud iiitute wastu.

Walimisekaartiid

oli eila õhtu kella 9 järgmisel arwul wälja wõetud:

2. jaos (390 waljat) — 319 kaarti.
3. jaos (296 waljat) — 156 kaarti.
4. jaos (416 waljat) — 249 kaarti.
5. jaos (416 waljat) — 285 kaarti.
6. jaos (416 waljat) — 186 kaarti.

Arka üles, kes ja magab!

Kolmandas linnajaos on üleüldie 290 waljat; eila õhtuks olid aga tõigelt 156 meet oma walimisekaartid rackaj ti ära toonud. Kus on siis teised? Weel ei ole hilja! Täna on wiimane päew, kaartiid saab e elojalt kella 6—9 täne. Argate üles, weel ühele ööle[illegible]dal tunnil!

Sakste walimiepalawik.

Walimisepalawik on sakste leelis ilearanis tuur. Saadetakse te,egrammiid, tui et ta ed jõ tulied. Parunid õõdawad iisje ja tuttawa walimistekaartide wäljawõtmisega. Et iitsti heal kaduma ei lahets, selle eelt on hoolega muretsetud: karkude, haigekanderaamide j muude wiletiate ning tõõiste kohalemaiseemise abinõude eelt on aegaste hoolt emas. Kas ei peaks meie waljad ielleti eesmärli wõtma!

Kohalikud teated.

b. Tallinna õpetajaõõde ülem tindralseimani Woronin lahtub, nagu kuulsa, Tallinnalt ja laab nujsi teise kohta.

Tallinna Eesti teatri walimisteamine on juulitsu hatatuleks ette nähtud. Ehuus arwataake ülepea 700.000 rubla maksma minewad. Samaiel teatri ajaloyuke wiimajel peakoosolekul määrati ehtiute jaots weel 75.000 rbl. liia-tredi.

M. **Ajaleht ära torjatud.** Politseipooli konfiskeerii laupäewa õhtul „Tallinna Lehi Kopilas" ära.

M. **Loti lõpulitult ära teelaud.** Rende päewade jees laid kohalitud leelitid teate politseimeistri laudu tuberneri poolt, milles õelaate, et senati tasiation-departementsu otsuse järele lotomang leelaud, ee on õnn mängida lootakse ja lotomängijad ning larnesse mängukohtade pidajad lohtulitule wastutuiele wõetakse.

Tallinna linnawõõlu koosolelal tehtaakse 27. märtsil tulewad järgmised tunnuse arwuine alla: 1. Linnaamete etspanel Tallinnoli uuris luni Saksa turunaani muudmisega ühendatud. 2 Kolme uue linnawalitsja leadmine alalise waime poolt linnapeadmiaja juures. 3. Linnaameti etspanel Linnaleeli osaeud linnamajas ruumid tehnilabüroo tarwis lisje leada. 4. Nõimete ehju uuliola jaots omanõaud maatülkide linnaiamine linnaime peale. 5. [illegible] tuures trandi nr. 1919 lohta. 6. Maaomanduse mine Wõõlemaa Maakonni laeit Saltspargi ja Kiltsini uuliola laiendamiseks. 7. Linnani Raua- ja Terasehabrikute Aktsiaseltsi, endise Böcker ja Ko. palwe temale ise maatüle Tallistopiõi otsroli peale anda, mis eunem „Hotel Normandi" seltsiie oli lubanud. 9. Selle komisjoni walimine, tes Tallinna linnapeoli Kiewisse linnategelaste konferentsile mine wate Tallinna linna eiitsjate tarwis juhatuseli walmis peab tõõtama.

Kõne tarstuseli ja omawalitsjuseli. Laupäewa õhtul koneles hr. J. Wilms „Walwajas" tarsluseli ja omawalitsjuseli. Kõneleja seletas, et nihjäsi linna- ini ta masomawalitsjuseli tarstuse-põõlul tähtlad ülesanded on, tõi mõned näiuted, mis me selle pooleli wälja maalt õppida wõiksime ja tõneles siis pitemalt, mis meil linnad ja waiiad joomise põhjuste tõrwaldamiseks peaksid ära tegema. Kõneleja arwates on linnas tähtsamals jundiwats põhjuseks, mits iieäranis maeiem rahwahlht alkoholi halitsetele jookseb, — wiietjad torteid. Paneb linnawalitsus iin tse fülge ja aitab tehwemaiele lahlemat todu anutada, siis taotats ta kõrtsitoa „minuius" paljudegi lohta oma tülgetõmbamuie. Kiisjama olets waja maijuta ettelugemiste, museumite, p-relõnnaedade j. m. aiutamiega mõistlilu meelelahtuse eelt hoolt kanda, mille puudus linnas iagedaste iuuremats joomisele tiiutajats on. Aga ta oma keelu- ja tiitendule õiguli, mis meil alkoholismuie wastu wõitlemiseks leaduse järeleolemas, peaksid omawalitsjuied hoolsmalt ja waljemalt tarwiama. Kuiendawad määruled alkoholi müügiaja lohta, tindlad nimetirjad uulitiatelt, kuhu joogitohti ei tohi aiutada, tiitjad wärawad joogitohadele lubadele jne. nendega ei taa tüll alkoholsmuie põhjuii tõrwaldada, tuid nad mõjuwad jiisti paju. Niiamuti peaks ta seltsiond ije joomije wastu wõitlemiels rohkem aktiwsemalts saama. Näit. tarwitatakse seaduit, mille järele joogitoha awajal peale muude lubade ta neabrite ja wastasmaja omaniku nõusolel ei tohi puududa, liig harwa. Sa tatõõtide wastu wõideldakse loiult wõi ei wõidelda ülepea mitte.

Kõnele järgneiii läõiräätimised, milleit niiiama unisell oia wõeli, nagu joomije wastu wõitlemiseli. Kuulajaid oli kesimalel arwul.

Eestimaa K hwaühisu eeitsi peakoosolek tuli 24. märtsil „Walwajas" oli waewalt 50 liiget. Juhatas J. Wilms. Enne koosoleku oli liikmetele 1912. a. arwanded jaadetud. Laiaud aasta tuludee ja tuludaarwe on se l 1497 r. 09 kop. peale tõõtu wõetud, kuna tahjia 1912. a. 616 rbl. 66 kopilani ulatab. Seltsil on 1912. a. 224 liiget olnud; selsit tegewuiest oleks nimetada: heridukeloosoleiud 3. ja 4. juunil 1912, awalitud toheu, õhtuturiu ed (1907. a. jaadit) looliõp. W. Peeti juhatuiel, kus 1912. a. jookiul 185 meeste- ja 58 naisterahwast, enamaste tõõlised ja käsitõõlised, Eesti, Wene ja Sakia leeles, rahtenduies, geografias, ajaloos, loodusteloos ja loonistuies õpetuit jaanud; näitemängud, piud, wäisjaidoud jne.

Tallinnas on seltsiil tais harujeliit — Laste aia- ja Kirjanduies; maal 16 haruseliti: Haljala, Juuru, Jüri, Keina, Koeru, Kõie, Kullamaa, Lagedi, Leesi, Lääne-Nigula, Oonurme, Peningi, Peetri, Raiküla, Piirsalu ja Prangli saarte.

1913. a. eelarwes loetakse 3450 r. tuluiõb ja tuluiõd. Muu leas on on seal 1500 r. projektioniaparadi jaoks, mille abil ettelugemiseteli pilta igalt raamatuit ehr nie wõib näidata. Kuiiakse, tas 500-rubialine ei ütaks. Kotjar wastab, et Tallinnas juulte ruumidega rehlendaba tuleb ja et Tartuseli umbes 1000-rublaline olewat nureiielud. See olets waja tähjis jamm edasi mete awalikkude tõõde elustamiseks. Ka waljajepiilde jaots on mõnikümmend rubla määratud.

Aruanded ja eelarwe wõetakse wastu. Pitemalt peetakse aru, kudas rahw olawõimiit harid.-selisit elawamaks teha. Kirot. r loowtab iets iedralise tharuiekomisjoni ametiise janna. Kornel arwab, et rohkerwuied harujeliid emaleiit: teotama peatjõe. Pusta wasteb, et haruseliid ilejeiawad olewat ja nende jõud oma ette ära tuiuwat.

Lehatse ühele eeitsiiuse afemiuse ülesandeks Silistoni parandult wastu wõita. Pusta teadib, et jee puutumata kapitaiits tuleks jätta, Kirjipuu — et jeda maja omandamiseks määratats.

Eelitentuiese walitalse wältsiatangenute asemele: Sarel, Ulmer, Pusta, Rommer, Piwadre, Ant; tandidaadeks: Silwer, n. Meriis, n. Rimm, n. Põld, Kaiiun.

Eesti Rahwa Muuemi iiikmets wolitatake eeitseiuse asemel.

—K **Linnaaadade awamine.** Pühapäewal 23. märtsil awati Tallinnas linnamaad, peale nende, mis aasta läbi lahti jeiiawad. See on wõrdlemiii õige wara jäädinud. Kuigi iiswahene jee ilm nüüd jälle wiiumats on taiud, on praegu iiisti weel palju lootuit warate tewade tuleiuis. Sirinad ja leederpuud on ju muiil pungil ja mitmed põelapuud iegi hiredõiwad. Mõnedelt jõesidelt päewadelt jaituis, et nad rohelliets muuiuiud. Kuigi reetoriwarjati tewadei me tänawu omeigi enam ei wõi saada, seii wanad inimeied tead wad tewadeli tõneleda, tus Paastumaarjapäewal puud tõit iehiis õinud. Ometi ta tanawu olid juba enne Maarjapäewa wähemait ajaid ja ajied wäijas ja põiiutõõd õige mõnelpool alganud.

Eesti tubermangu mõisnikud ei leia wõimaiiu ooewat Eesti tubermangu tooiõpetajate eiiit ieeiada! Eesti tubermangu tooiõpetajate wastasiiku abiandmiseieiiti esimees jai nende päewade jees järgmise wastuk. seiiti nimetordiere palwete peale nende laste ühisetamaja teotada: „31. detsembril 1912. aasta iaadetud kirja peale on mul au Teile, austatud hr. teatada, et mõisnikkude komitee ei leidnud wõimaiiku olewat Teie palwet laste ühiselumaja ehitamiie toetamiseks täita."

Alltiri:
Mõisnikkude eimees.

Jius dokument!

Eiendus. Karlsoni kõne referaatis seiiis: „Meil kaebab kõige anderiiam „Rii. E." iirjanit Mihtelion: „ei ole andeid". Peab oiema: „ei ole aineid".

u **Haawamine.** Pühapäewal wõeti Narwa õõanit Karl Karja linni, tes Wladimiri uul. ühele teetäjale eiutardetawa kaewa oli iõõnud.

u **Warguied.** Laupäewal warastati Tuel turul Semjon S. rahakott 18 rublaga ära. — 16. weebruaril warastati S. Pärnu mnt-teel Julius Laasta pärait olew hobune ja saan ära. Nüüd on hobune Pärnu teejiis eiutieva Marie Kleinbergi täeit täite saadud. Ka Tallinnas elutieva majaomanik Karl Alp on selles asjas tohtu alla antud. Tema ongi tee, tes hobuje Pärnumaale oli wiinud. Tema juures leiii ka üls warastatud rihm. — Nende päewade jees on warastatud: Suurel Baleena uul. nr. 11 Harkowi põllupanga obligattion 100 rubiaine, kuid ta hõbeasju ja hõiatasiaramat 500 rubia peale; wargad 18-aastane Robert Simpmann ja 17-aastane Johannes Ellikaar on linni wõetud ja iäii ales tunnistanud. — Wargad, tes 8. weebr. Sõreni uul. nr. 14 lauanõusid ja pesu 235 rbl. wäärtuies warastaiid, on linni tabatud. Iiad on Al. Amisiepp, Elfriede Elend. Osa asju leiti Guna uul. nr. 15 Adele Päro juuresi üles.

u **Tulekahju.** Maarjapäewa õhtul läks Datihi uulitlal nr. 6-a proua G. korteris lambi ümberkukkumise tagajärjel tuli lahti. Tuleti laadi warsti jagu. Kahju arwatakse 50 rbl.-peale.

Tallinna Eesti teatri-ofaühisuie „Estonia" peakoosolek

„Estonia" teatri oiaühisuie peakoosolek peeti pühapäewal 24. märtsil Prittimajas. Ruumitas jaal oli tungil oiawõetjaid täis. Koos oli õiewa 385 oianiiku, keiie hulgast suur protsient teistest linnadest ja mujalt kaugemalt oli ülmunud. Et aasta jooksul teatri ehtiute üle mingiiugusit põhjaikumai aruannet polnud awaldatud, seiiis Luurel hulgal ehtiule koha mitmesuguseid teadaiaamise soowis fildame peal. Kaugele on ehtiuleja jõutud? Miiias saab hoone walmis? Palju ta tõeste maksma iäheb? Mis tuleb mitmesugusteit juttudest arwata? Kõitides nendes ja weel teistes tüimustes loodeti peakoosolelul wastust saada.

Juhatajaks walitsiie eõwokat Wilms, protokolliirjutajaks P. Pinna.

Aruaade kohta ei tule mingiugusid woieluti. Ainult rewisjonitomisjoni kohta pärtiakse aru, kas ta rewideerimise juures tiiiaii kontias on olnud ja mui jees ta koha pe l materjali rewideerimiit toime pannud, nagu seda mailune peakoosolel neile tohuels teinud. Selgub, et rewideridi ehtiule tas aruannatud twiitungide ja dokumentidega nagu tohus on wõrreinud ja ta paigamatsmiste juures ligi oinud, tuid materjali rewideerimised on eiie wõimata jäänud. Leitakse, et tohapealne materjali rewideerimine nii suur töö on, mida ühegiit rewidendiit ilma ta.ata nõuda ei wõi ja et seda ta põhjuseiti ei nõua. Aruanne wõetakse muumatait wastu. Tema järele on jenini ehtiuje peale 515.580 rbl. 78 kop. wälja antud.

Aruaue aiia tuleb ehtiuse eelarwe 1913. aastats. Seiles asjas annab sõna ühi. Maurits.

Mõõdaiäinud aasta koosoleiul määrati ehtiuje summa 625.000 rubia peale, tuid nüüd on teigunud, et ta muremats tõuieb. Hoone iäheb ümmarguei arwul 700.000 rubia maksma. Sellepärait on waja iisairediti määrata, ieiie hulgas uhtiasi 25.000 rbl. laenu protsentide makiuts. Hoone ije on juba juuremait ojait walmis, teha on weel peaasj iituit tiiatuse ja iisjeiadetõõd. Nii on weei waja: Ornamentide (iiusruste) peale 22.000 rbl., põrandate peale (kunstmarmoriga) 5623 rbl., waigustuse iisjeiaede 40.000 rbl., tejtkute 18 tuhat rbl., mõõbel 15.000 rbl., iisieiaede tuletõju arapoiitmjets 50.00 rbi. jne.

Cõõ- ja maierjaihindade tõusmise läbi on niitmed ehtiusead tailimas tainu, tui ette arwati. — Pannaike juhatuseie tiiimiji ette, mis mitmesuguisesie tunnujuitadesie pantuwad, nagu ei oieis ehtiue juures tuiiati hoiiiit ja truudujt peetud tõõiste järeiwaatamises ja materjali wastuwõtmises. Juhtuine niimei wastab nende küiimiste peale iiiii. Maurits. Kui tõõiist ehtiue juures ieismas on nähtud, tis peab meeies pidama, et juur huit tõõiii tuiiwiini iõõd teewad. Ettupealeite wäiteie baitoinie tuiu, 100 rbl. baitoni peatt, peetatie paljuts ja on mehi tuinud, tes nad 25—30 rubiaga wolmis iubanud tehs, tuid tui nendeie meestele baitoinie joonistusi näidatud, pole nad tõiiiuwast enam midagi teinud.

Otiusiatatie eelarwe wastu wõtta.

Et ehtus juurem tuieb tui eiaigu arwatud ja ieniseb ojatähee, mille summa põhjustiiias 125.000 rbl. peale määratud, otjaiorral on, oii juhatus tarwituts arwanud ojatähteiid weei teie 125 tuhande eeit wäijaanda ja ieiiets ministeriumiit iuba tõõda. Kuni 1. jaanuarini 1913. a. oii ojatähte ülepea 100.325 rubia eeit ära müüdud, peale ieie weel 3100 rubia eeit, ni et tuni juamaani ülepea 103.425 rbl. eeit müüdud on. Peale ieiie on weel kõustuu 10.000 rubia peale. Kui arwata, et ta tihutuekomisjoni tõõi, mis paari aasta eest tõõt s, oma tagajõjed on, iiis oieis jeniseb ojatähjed tõit arwes ja waja on aegiase uuji muretseda. Otjustatatie juhatuiele kohuels uda uute ojatähtede wäljaandmiseks 125 tuhande rubialjes summas iuba nõutada.

Tõuieb küsimus, tas wõiwad tiitud, tes teatrihoone ehtiue juures tõõd teewad eht ina materjali annaw d, ehtuiekomisjoni liikmed oiia. Koosolel otiussab, et niiugused iitud komisjoni iiikmetets oiia ei wõi ja wolitab nõukogu niiugusid iiitmeid tagandama ja tui waja uuji aiemele wõtma. Ehtuiekomisjoni iiikmeteit astuwad wahatahtiiiult tagasi. Oiiit tui tõõiegija ehtiue juures, Uusmann seiiepärait, et ehtue juhatus temaga jämedait ümber käinud.

Kahetsa nõukogu iiiget, teiie ametiaeg tais, waiuaike ajhet healet tagait. Need on Lender, Kurrikoff, Karison, Allmann, Hanto, Soonets, Sisska ja Kiwi. Rewisjonitomisjoni iiikmeteks waiuatie: Reinthal, Kerkiill (endise), Kirjipuu, Pullisaar ja Landberg (uued).

Kooiõp. Oiiit paneb ette nüüd, tus teatrihoone iiustamistõetõõd täes, ta kohaiikkatunjtnitta ehtiuekomisjoni waiida. Seda eieis wäga tarwis, seit tema on, näituieks, tuulda saanud, et kontserdijaai pruunits tahet ie wärwida ja pruun mõõbel tiisje panna; seda wärwi ioeb ta igawaks ja jündmoriks. Juhatus wastab, et teatrihoone plaani tegij: arh. Lindgren juhatuie nõusolemiega ieiie wärwi määranud. Mis aga seiieeie puutub, et kunjtnikiud ehtiuekomisjoni waiida, iiis ongi kunjtnikud juba ieiiekohaies nõukogukomisjonis ja wõtawad nõukogu iiitmetena ehtiuekomisjoni iitumiseit ota. Kunstnik W. Pats awaidab, et niiugune nõukogukomisjon tüii tõeste olemas on, tuid oieis waja, et iiusuietõõdes tõeste ta ieiie komisjoni arwamsit tähtats. Saaii wärwimise asjas poie seda tehtud.

Küiimise peale, millas teatrihoone tõeste walmis saab, wastab kooseiet oij: insener Ipsberg, et hoone tingimata 1. juuiiis i. a. walmis on.

Koosolel lõppes peale 4-tunniiit wältsit kella 6-jal.

Teater, muusik, kirjandus.

Kirjanduse õhtul „Walwajas" kõneleb täna adw. A. Paiwadre „Meie arwustuseit ja selle metoodseit".

Proua R. Pinna benefiis on neljapäewa õhtul. Mängitakse p. Pinna uut algupärast näidendit „Wana lugu — alati uus". Piletid on weel eelmüügil saadawad Kroem nn ja Olbrei kauplustes.

Telegrammid.

(Pet. tel. ag.)

Prantslaied annawad Saksa „Zeppelini" tagasi.

Pariisist 23. märtsil. Ametliku uurimise põhjal tehti otjuseks Saksa juhitawat õhulaewa „Zeppelini", mis Lancevilles maha tuli, tohe Saksamaale tagasi saata. Wahejuhtumine loetakse õiendatuks.

3. Mündmoese mudi tutud
Siiva: Nõhe all. Palmaliipp Laupäewe õhtul. Katsumahi. Surwmaiaf. Kõlm-õiu. Pühapäewa hommil Wotsul Kewade. Hõõmaal. Teel. Järw Saarel. Widerlif. Head tere Piirsja. Nõiagaar arg. Enne ja nüüd. Uud. Kui mägus tuli. Seada Kinga un[illegible] nr. 8, raamatukauplusels.

Isa talus. Hind 80 t.
—Teabus" Tallinnas.

Mereröövlid laewa tahtai.

Hongkongist 23. märtsil. Inglise laewa „Tenjoni" peale, mis Sitlangasse jõtsult leeb, tuliõ reisijatena 100 sõjaritsus röövlit. Kui laew Kantoni jõe suhu jõudis, tapsid röövlid Hiina tüürimehe ära, jõdusid kapteni ja kats wanemat ohwitseri linni, tapsid ühe reisija ära ja haawasid neiija, riitsiid maimad ära, riisiid reisijad paljaks ja jõudsid siis lootsitukega ära.

Paawst uueste haige.

Roomast 26. märtsil. Paawst jäi uueste haigeks ja heitis woodi. Wastuwõtmisi ei ole.

Hiina parlament.

Pekingist 26. märtsil. Hiina parlament awati. Juanichitai ei ilmunud awamisele, mis jaadikute peale halba mõju awaldas.

Hiina-Mongolia sekeldused.

Saiianist 26. märtsil. Hiina wägede wedu Mongolia piirile testab edasi. Tshingolis, 300 wersta Saiianist ida poole, on 10.000 meest togutud.

Berliinist 23. märtsil. Riigipäewa eelarwekomisjonis seletas wälimiste asjade ministri abiline Zimmermann, et Ameerika Ühisriikide presidendi otsuse tagajärjel Hiina wabariigi matswats tunnis-amine nüüd uude järku on jõudnud. Riigid taitsid ühel meelel, nüüd aga on teadmata, misiugune seisukoha teegi neiii wõtab. Hiina laenu kohta teatas Zimmermann, et Saksamaa, selleit hoolimata, et Amerika riikide kontlerdsit wälja astus, iiagi joowib, et laen Hiina tõsiste huwide kohaselt toime pandats; muidu wõiis Hiinamaa isikute küüli langeda, tes kontsessioniide peale jahti peawad. Lepingu kohta, mis Wenemaa huiuhtaga tegi, seletas Zimmermann, et waja on järele kaaluda, kas oli hutuhts teile lepingu tegemiseks togu Mongolia pooli wolitatud. Igatahes on Saksamaa huwide seisukohalt tarwiiit, et Mongolia ühel õõgi maade kaubanduseie lahti jäätjõi, ja ta joowib, et Wene-Hiina läbirääkimised lõpuks sinna wälja wiiiid.

Kõrgemate õpealuiuste eelarwe arutuse juures maapäewal seletas rahwahariduse minister, et Wene üiiõpilaste arw Saksa üiikoolides nii suurels on taswanud, et Saksa oma üiiõpilaste huwide seisukohalt tarwiiit on wäijamaalaste wastuwõimiit kiitendada, seiiega, et nende kohta teataw protsendi-määr maksma pandakse. Woieiuste ajal joowtsas paandit Eitoff, et teikkoolides Wene keele õpetus iisje teataks ja iseäraiiselt Slaawi kulturi õpetoolid ätutaaks, seit Saksa õppiwale noore ioole ollu Wene riitiiste ja majandusiiste tingimistega tuwunemine tarwiiit.

Öösel tulnud teated.

Telegramm Sajonwiie.

„Reiih." teatab, et wälimiste asjade minister Sajonow olla Hartowi rahwusioste täeit telegrammi saanud, milles tõige jämedamate üieiustega tema poiiitikat arwustatakse.

Wenemaa märguiiri.

Wäijamaa ajalehtedele on Wenemaalt järgmine telegramm saadetud, mis „Den" awaldab:

Wälimiste asjade minister awaldab järgmie märguikirja:

1) Selleks mõju awaldada, et Austria ei iaaks Montenegro peale rõhuwat mõju awaldada.

2) Nii mõjuda, et Austria oma tahemiie järele ei saa taiitada. Austria taiiuiel wõiis iee tagajärjeis oiia, et Albania Austria ülemtaitie alla jääks ja

3) tätta need iubaduied, mis Wenemaa oma peale Europa ees on wõinud ja mis nimeit Skutari, Djakowo, Prisreni ja Jpeki kohta täiwad.

Rahaasutuste tegewusest.

—h— **Röngu Laenu- ja hoiu-ühiiuie** rahaline iäbitäik 1912. a. oli 88.412 rbl., milleit 331 rbl. puhastkiau jagati 3. märtsil, aasta-peakoosoleiul järgmiseit ära: 10 proti. tagawara-kapitaiits — 33 rbl., 6 proti. osiakatuts — 186 rbl., 50 rbl. kahjutatu kapitaiits, 10 rbl. „Põiiutõõiie" toetuseks, 10 rbl. kaheie tihelkonnakoolile õpeabinõude muretsemiseks, 10 rbl. kohaiiku „Ühenduse" seltsiie majaehitamiseks ja 5 rubia seiiesama seltsi raamatukogu heaks; 5 rbl. Eesti Rahwa Muuemiie, 3 rbl. „Ühistegewuiekoie" teiimiseks ja 18 rbl. esimeiele hr. J. Grünfeldt-Tammele reisikuludeks. Juhatuiese waliti wanad iiikmed tagasi.

Tööstus ja kaubandus.

Sadama ehitamiseks Miitawi ku jõe ääres. Riigiwoiikogu rahaasjade komisjonis on projekt wastu wõetud, mille järele sadama ehitamiseks Miitawis 22.000 rubia on määratud.

Kirjawastused.

H. K., W. Meie ei tea Teile muud teed juhatada, kui andke nõudmine kohtusse.

K. M., tetija nr. 928. „Leppimata waenlased" pongnad on tõit osa. Torube kohta ehk leiate iuulutusteit.

Louis. Saadetud protokolliit pole mitkagi huwitawat.

J. S., L—s. Saatke meiie proowiks mõnagi, muidu ei tea meie otsustada.

J. L., K. Teie kirjutate tähtiait katajatunnitid; need ei pruiti ajaiehe wõetguteks.

Trükkinud toimetaja J. Reinthal.
Wäija andja Eesti Kirjastuse-Ühisühtu- „Ühisetu".

Täna tell 4 hommikul lahkus flit ilmast pikaldase raske haiguse järele meie unustamata armas ametivend ja õpetaja kollegiregistrator

Karl Rosenberg.

Matmine pühapäeval 31. märtsil leinamajas, Õuna uul. 5.

Tallinna linnapolitsei ametnikud.

St. Kanuti-Gildi majas, Pikal uul.

Laupäeval 30. ja pühapäeval 31. märtsil s. a.

Eesti Kunstiseltsi suur kostüümeeritud Bazar-ball

illustratud kioskidega, Arabia kohvimaja, Hiina thermaja, neli aastaaega, Eesti talutare, tähtsamad päevakangelased jne., suur käsitööbaud, lendbaw kirjameheiuu ja mitmed muud lõbustused.

Pidubühtul mitmesuguised muusikalised ja näitelawalised palad prouade Rantsele ja Mesingi ning hr. Laurie ja teise poolt; niisama ka elawad pildid tunnistuste elust tunnist 9. Nymanni seadel.

Kõik pidugelised on selleksotstes rahwariietes. Piduruumid on kunstnik **G.** Polandi poolt kokkuseatud pisani järele fiese seatud ja illustatud.

Belomorski polgu muusika.

Bazari algus laupäeval kell 6 õhtul, pühapäeval kell 2 päewal.

Balli algus pühapäeval kell 8 õhtul, lõpp kell 3 öösel.

Peasetahtede hinnad: bazarile 20 kop., laskel ja koolipilastel 9 kop.; ballile 1 rbl. **Juhatus.**

Piimatalituste Keskühisuse „ESTONIA“

peakoosolek

peetakse 31. stp. Tallinnas „Walwaja“ ruumides, Tõnismäel, ära. Päewakord kutselehtedel.

Tall. Laewa-ühisuse Muhu Wäina sõiduliin.

1. aprillist s. a. algab

aurl. „Läänemaa“

korralikka sõitusid

Haapsalu, Heltermaa, Puulaidu, Sõru, Leisi ja Taaliku wahel.

Igal **esmaspäewal** kell 3 p. l. sõidab **Haapsalust** Heltermaale, Puulaidu, Sõrule ja **Sõrult teistpäewa hommikul** kell 4 Leisi, Taaliku ja Heltermaa kaudu Haapsalusse rongi ärasõitmise ajaks tagasi.

Iga **laupäewa** kell 3 p. l. Heltermaale, Taalikule, Leisile, Sõrule ja **Sõrult neljapäewa** hommikul kell 4 Puulaidu ja Heltermaa kaudu Haapsalusse rongi ärasõidu ajaks tagasi.

Tallinna Laewa-ühisus.

Otsitakse sügiseks

kooliruumisid

5—8 klassi tarwis tesllinnas ehk läheinas alewis. Ülesandmisi wõetakse linna tütarlaste kommertskoolis, Wiru uul. nr. 6, wastu. 1898

Direktor **H. Bauer.**

Elektrotehnitine kontor

insh. W. Reinok & Co.

Wäike Karja uulitsal nr. 12, Eesti pangamajas.

Telefon 807.

Nõuandmised ja hinnakirjad maksuta.

Kõik tööd täidetakse korrapäraliselt, uuemate tehnikaliste nõuete järele ja kindla wastutamise all. 1077

Meie aja põllumees teab,

et **hea heinalõikus** nende **seemnete headusest** ära oleneb, sellepärast **ostab ta oma hästi idanewad**

härjapea, erne, timuti, witi, sõgahein, lutserne, beluschke, laeva, seradella, odra

ja juurewilja seemned ainult

Kindel kontroll ja wastutus!

Tallinna Eesti Majanduse-ühisusest,

Wiruwärawa puiesteel nr. 19.

Põllutööriistad: Kunstsõnnikud:

sahad, superfosfat,
wedenõukred, thomasjahu,
seemendamisesahad, kaliisool,
kultiwatorid j. n. e. tšilisalpeter jne.

Kõige odawamalt Suure Tartu m. nr. 5.

Eesti teater „ESTONIAS“.

Neljapäewal 28. märtsil 1913. aast.

Proua Netty Pinna uuus tulu-õhtu. uuus

1. korda:

Wana lugu — — alati uus.

Satiriline naljamäng 3 woatuses.

Kirjutanud **Paul Pinna.**

Hakatus punkt kell 9 õ.

---

17. Tallinna matmisetaosja liitmetele

teadustame sellega, et lõpulikude liitwidetmise ajade wäljamakomine on **pühap. 31. märtsil s. a.** hom. kell 10 algades — kell 1 päewal „Pandorini“ leitsi ruumides, Pika uul. 36.

Kes sellel päewal saama ei ilmu, nendele makšad nende ajad hr. Kann, Kalewi uul. nr. 7, tkt. 5, iga päew kell 12—1 p. m. wälja. Nõue makšetaste ainult nendele liitulete wäljakirjutamise ajal ja kirjutaštmad.

Likwideerimisekomisjon.

1-ne Tallinna hambakliinik

Wiru uul. nr. 7, Nikolai m.

Dr. J. Israelsohn.

Wõtan kõikjugu haigeid. Ilsetranis naha- ja suguhaigeid (siflis arstm. 606—914) wastu. Könetunnid igapäew kella 9—11 e. l. ja 7—9 õht. Suur Tartu maant nr. 4 k. 3. 1813

Hambaarst Adele Ruus

Eesti pangamajas,

Jaani uul. nr. 6, k. 3. Könetunnid kella 10—1 e. l. ja kella 4—6 p. l.

A. Maksim.

Toimetan korralikult **mustrafewend.** Suure Pärnu maant. nr. 7.

Hambaarst R. J. Klompus

wõtab wastu kella 10—1 ja 6—1/28 Wäikse Karja uulitsal maja nr. 1, end. Pfaff, kort. 9.

Koskealist naisterahw.

on tarwis talukoha peale perenaiseks pikema aja peale. Kes soowib tulla, palun kirjalikult teatada: Адерь, Черноморск. губ., Екатерское сельское правл., зер. Ермоловка, почту Вилень Роспись. 1801

Orgiru telisikiwiwabrikuse tarwis.

Õpitud kiwiwormijat.

Kauwa tehtakse kokkuleppimise teel juurõnal ehk kirjalikult ст. Мерьяма, им Розенталь, Эсти. губ., Граф.

Jälgimäe telisikiwiwabr. tarwitat

telisikiwiwormijaid,

naiste- ehk meesterahwaid. Kaup on kokkuleppimise teel. Adr.: Фрейдихсгофъ, Jälgimäe telisikiwiwabrik.

Teisipäewal 9. aprillil kell 2 p. l. Laiuse wallamajas, Tartu maakonnas, Sootaga küla

koolipetaja

walimine. Palgaks 8 dessatini põllumaad ühes Jõ dess. heina- ja karjamaaga ja peale selle rahapalk kokkuleppimise järele. Soowitaw seltsielust osawõtta. Raudteel sõita, ст. ст. Лайсгольмъ. Wallawalitsus.

Wallav. anem K. Asper.

Kirjutaja M. Priimägi.

Soowin

müüjannate ehk puhwetisse kohta. Räägin koim kohalik keelt. Kautsjonniwõimaline. Maakri uul. nr. 34, k. 4

Osawat jaktõmblejat

on tarwis Lühikese talai nr. 6, k. 5

Tarwitame kohe wilumud

elektrimontörisid

Wene turu äärre nr. 3. 1907

H. A. Serist.

Elektrotehnika magasin.

Osawad 1885

lukusepad

ja üks **õpipoiss** wõiwad tööd saada **Rammo** juures, Wälli uul.

Tallinna ehitustööde artell

wõtab oma peale töiti juuri ja wäikseid ehitustöösid, mida korralikult, ruttu ja odawalt ära toimetab. **Uuft liitmeid wõetakse juurde.** Kontor W. Karja uul. nr. 12, on awatud kella 10 hom. kuni 12 l. ja 3—8 õht.

Oksjon

linna pandimajas

neljap. 28. märtsil k. 12 l. Müügile tulewad augustikuus m. a. panditud asjad, millede protsendid maksmata.

Korter

ühe toaga wälja üürida Juurdewee uul nr. 5. 1891

Karske noormees

wõib wäikses perekonnas korteriit saada Wittenhofi uul. nr. 25, krt. 3.

Pood ühes kaubaga

Rakweres tõlbawas kohas ära anda. Lähemat teatust Pritmanni wahetallit. kontoritt, Ploompuu raamatukaupl. Rakweres. 1894

Töötoa ruumid

pasiititud tisleritie, on wõitu üürida Toom-Woestekooli uul. nr. 6-6, küsida kojameheit. 1882

Maja pärisrundi ja 150 r. tõlba ehitusekrunti müüa. Küüba Riia hotell nr. 1, Tallinnas.

Ehitusekrundid

heade tingimistega müüa Wittenhofi uul. ja Baltiski maant. wahel. Consfiori uul. nr. 8, krt. 1.

Maad

ühes lehtpuumetsaga müüa Peterhuri tabermangus, Luuga maakonnas, Krasnogorski wallas, Gusno metsamõisas, 35 wersta Luuga linnast ja Peterburi-Narwa raudteejaamast. Kust ka aurulaewaga Jõhlowoni sõita wõib. Jõhlowoni 15 wersta maanteed kaudu Gusnoni. Krundide suurus on 30 kuni 50 tiinu. Hind 35 rbl. hakates. Metsast on suured kraawid ja teed läbi tehtud. Ostuhinda wõib osade kaupa tasuda, ka põllupanga abil. Rähemaid teateid saab Pärnus, J. Dido ja Ko. kontoritt ja Gusno metsakontoritt. 18 4

Wõga hea jooksja ja wedaja, noor

mustjas-kõrb mära,

2 aast. 3 werst., müüa Suure Pärnu maant. nr. 63. 189

Lapsewanker

on müüa. Näha „Tallinna Teataja“ toimetuses.

Hea jalgratas

on müüa. Näha „Tallinna Teataja“ toimetuses.

Juuksefokid

ja **pleibid** pehmetest juuksest tehtakse hästi odawalt pühade kingiks ja tammitakse pidupeasid Narwa m. nr. 22

Kaupmeestele soowitan

Häid humalaid

odawa hinnaga Tallinnas, Uue Tatarski uul. nr. 16-a, **H. Trepp.**

Leutneri Wanbever Dux Record | **jalgrattaid,**

nõndasamuti kõik tarwilikud jaod, nõnda kui: schlauchid, mantlid, kelaid, pumpsid jne. soowitab suures wäljawalikus 1870

Fr. Nikolai,

Wiru uul. nr. 7.

Iiusad woodid

ja wedrumadratsid mitmet seisti töö ja hindadega, nagu: 10—15—20—25—30 r. müüa. Uue uul. nr. 7, teatri tuoonis **A. Sergo**

Ka wõlgu

wõib igaüks hea grammofoni joada Lähemaid teateid annab **J. Krugberg Tallinnas, Wabriku uul. 38,** igap. kella 3—8 p. l. ja pühap. kella 12—3 1778

Wärskeid rukki- ja odralinnakseid

müüb **Tallinna linnatsewabrik,** Saani uul. nr. 2, Könetraat 253.

Punaseid ahjupottisid

1-2 kop. tükk, tirgeb ja tuld wastu, odawalt, müüakse Suure Kompanii uul. nr. 17. 1885

Potisepp Muddisk.

Punõudekauplus

Peetri platsil nr. 3,

Kr. Saare masinatekaupluse tõrwal, soowitab häid

puunõusid,

tooiind, kõgitapiid, laudaid, woodid j. n. e.

Wiiulid, mandolined, balalaikad, tõtred, harmonikad, gitarred, mängutooiid.

Konrad Locher

enne Aleg. Elfendein,

muusika- ja mängurist. kauplus

Tallinnas, Mundi uul. nr. 2, telefon 283, asutuse wastas. Asutat. 1873. a.

Suur nootide ladu ja muusikariist. teeled.

Kõikjugu muusikariistad ühes beadsadega. 1.67

Brunbergi

Saksa teele iseõpetaja. Hind 60 k., postiga 74 kop.

J. A. Körwi **Wene-Eesti sõnaraamat.** Hind 2 r. **Morando-Morandini** ehk Suuna riiitet. Kuulus Italia maa- ja meresõowel. 12 annet 120 k., postiga tellijaid palun hunaa markides ehk rahas ära saata. Tellimise adress: К. Брандисъ, Ревель Б. Рыбная 22. 1562

Sooniste laata

(Haapsalu kr.) Ellamaa kõrist juures **peetakse 12. aprilli aastal**

8. aprillil.

E. Reisbergi

päewapilditöökoda

Rataskaewu u. 2.

Üleswõtted igal ajal.

Kõige õhemad uurid maailmas „BONER“

„Boner“ on uueste täiendatud taskuuur 8-uisest terasest, wäga fantastilise wäljanägemisega, õhuke, mitte paksem kui hõberubla, suurepärastelise kullatud ehk hõbetud

numbrilauaga, käib ühe ülesseeramisega 36 tundi, liwidega ja ilusa anker hoograttaga (waata pilti). Uurid saadetakse wäika õrapreoowitult tuni minutini. Waastutusega 6 aasta peale. Hind ainult 2 rbl. 85 k., 2 uuri 5 r. 50 k. Jaale uurile antakse ligi tore kett brelokiga, mis kunagi naastata ei lähe ja seemiskihaft kott uuri jaoks. Saadetakse järelmaksuga ja ilma kõrtsoata. Saatmise ja tollikulud 45 kop. Siberiste 85 kop. Tellimistega wõib pöörata Wene keeles otsekohe adressi järele, tuleb tiit wäika wõib iõigata ja ümbriku ehk postkaarti peale kiepida: 972

C. ВЕЙСБРОДЪ: Антверпенъ.
S. WEISBRODT: Antwerpen — C
Botte-Postal 666 (Belgia).

Kirjale Belgiasse tuleb 10 kop. ja postkaartile 4 kop. markpeale panna.

Uinaklaasi, pregiklaasi ja pildraamiilistutid soowitab odawalt Dunkri uul. nr. 3. **Joh. Klausen.**

Häid heinu

on suuremal hulgal saanud ja soowitab odawalt

Tallinna Eesti Majand.-ühisus,

Wiruwärawa puiesteel nr. 19, ja Suurel Tartu maant. nr. 5. Telefon 844.

„Tallinna Teataja“

tellimisi

wõetakse wastu **G. Müllerodorfi** raamatukauplusest, S. Pärnu m. 21.

Peeglid, aknaklaasi

ja **pildraami-iilistuiid** soowitab odawalt

Joh. Lindemann,

1385 Kataskaewu uul. nr. 6.

Kella laadalt tulles

hobune

ära kadunud.

Mustjas-kõrb ruun, alla kahe aastina kõrge, laka ait karw ära, wäärtus 45 rbl.; osatud hobune. Palun teatada Kapakohlia wallamajasse ehk Pelia politseisse. 1904

Nahast rahakott

wäärtpaberitega linnast Kadriorgu minnes ära kadunud. Ausat leidjat palutakse ära anda S. Balesna uul. nr. 21, kojatahwa tõtte.

Rahakott wäikese rahaga

ja kahe sõrmusega ära kadunud. Palutakse ära tuua Ülem-Jõe uul. nr. 7, Relling. 1888

Karbi täis negatiwisid

on leitud. Kätte wõib saada s. l. tal.

M. Rybacki walmistriietekauplus,

Suurel Karja uul. nr. 11, endise monopolipoe ruumides,

soowitab kewadeks rõiwastamiseks

kewade ja suwe ülikiriideid,

nii meeste- kui naisterahwastele suures wäljawalikus. — Sealtsamas saawad tellimised ruttu walmistatud. 1717

Merekalender

1913. aasta peale

on ilmunud. Hind 50 kop. Wahariidest kõites 60 kop. Kalingoriikõttes 75 k.

Saada igast raamatukauplusest.

Pealadu G. Pihlaka kauplusest, Tallinnas.

Gnom

nafta-mootorid

paigalepandawad, rataste peal kui ka iseõitjad põllupidajatele ja tõstetuse jaoks

Ehitusewiis on uus ja kõige lihtsam,

käit selle järgi kindel ja korralik. — Tõrkumisi ega korratuli ei tule ette, sest et wabriikul üle 20-a. praktika mootori-ehitamises on. — Õttamine on iseteqew ja selle läbi tähetaoline.

Küttematerjali tarwitamine wäga wäikene. Hinnad odawad, hinnatsjad tüsimise peale.

Thermanius'e Rootsi

wiljapeksumasinad

uus mudel

on kõigiti meie oiude järele täiendatud, sellepärast wäikepõllumehele **kõige kohasemad masinad.** Kergeb taolitada, suur tõõjõud. **Tarwitajate poolt kõige paremad ootused.** Nende juurde

wäiksed aurulokomobiilid

annawad meie taludele **kõigiti sündsad wiljapetsgarniturid,** mis kergeb wedada on ja tõõ juurde suurt tuimeshoiuiks ei tarwita.

Masinad igal ajal ladus.

C. A. Wirkhaus

Tartus, Peterburi uul. nr. 42.

Tallinna Eesti Põllum.-seltsi liitmetele

alandatud hinnaga | heinaseemnete ja kunstsõnniku | müümine on awatud

Tallinna Eesti Majanduse-ühisuses,

Wiruwärawa puiesteel nr. 19, turu wastas.

Hinnaalandus wältab: heinaseemnetel 1. maini. kunstsõnikul 15. „

Ostmise juures tuleb 1913. a. liitmetaar: ette näidata. Liitmemaksuid wõetakse sealsamas wastu. Hinnakiri on seltsiliikmetele wälja pandud.

T. E. Põllumeestesetseltsi eestseisus.

Ühisus „Prowodnik“

Tallinna jaoskond

:: **Wiru uul. nr. 14.** ::

soowitab kõigile muudele tarbendudega. :: **rehwisid** ::

Chirurgia ja tehnika tarbendusid gummist, sarwgummist ja asbestist.

Wene-Prantsuse Gummi-, Gutaperscha- ja Telegrafitõõstuse ühisuse

„PROWODNIK“

Tallinna jaoskond

Wiru uul. nr. 14, soowitab suurel ja wäikesel määdul

kalossisid.

Linoleumi, inlaidlinoleumi.
Linkrusta, tapetisid.
Automobili, Jalgratta, Ratta-, Mänguasjasid, gummipallisid.
Sarw-gummikammisid.

rehwisid.

Tehnilised tarbendud gummist, sarwgummist ja asbestist.
Gummirihmasid, schlauhwisid.
Gummi ja sarw-gummi tarbendud, hirurgia ja haigete hoolekandmile jaoks.
Isolecrim. materjal ja tarbendud elektri, auru ja muude sisseseadete tarwis.

Gummiasjade paranduseid walmistatakse ladu oma töökojas ruttu ja asjatundlikult.

Trükitud J. Feisbergi ja A. Tetermanni trükikojas, Tallinnas.